

Taxa postala
plátite in num.
No. 224713/829.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
lat.

KELLET

Dr. R. M. setter Robert
Budapest
Diastér 2 I. e.

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matel Milo 6.

Péntek, 1935. június 14.

5695. EV. | XVIII. EVF.
SZIVAN 13. | 129. SZÁM.

Ara 5 lej

A modern Kína megrázó tragédiája:

Japán egész Észak-Kína teljes katonai kiűritését követeli a nankingi kormánytól

Pekingből és C sien-C sienből pánikszerűen menekül a kínai lakosság. A kínaiak megkezdték az északi tartományok kiűritését. Japán tartománnyá süllyed Észak-Kína

Kína vezetői a szovjetekhez való közeledésben akarnak védelmet keresni

Peking, június 13. (Rador). Az éjjel folyamán hirtelen változás állott be a japán-kínai kapcsolatokban a charchari incidens folytán, ahol négy japán tisztet a kínai hatóságok letartóztattak. A kínai hadügyminiszter váratlanul Pekingből Nankingba utazott és nem akar választ adni a legújabb japán ultimátumra. A japán csapatok erőteljesebben mozognak Peking és C sien-C sien felé. Holnap valószínűleg a japán légi csapatok demonstrációt rendeznek Peking fölött. Jólétesült körök szerint Japán azt kívánja, hogy az egész észak-kínai politikai rendszert változtassák meg.

ha a japánok ezeket a városokat elfoglalják. Sanghai jelentés szerint amerikai laptudósítók sikertelenül fordultak japán katonai hatóságokhoz azzal a kérelemmel, hogy a kiűrités alatt álló Észak-Kínába beutazási engedélyt szerezzenek.

Ujabb japán követelések
Peking, június 13. (Rador). Hivatalosan megerősítik, hogy a kwantungi japán hadsereg vezetői újabb követelésekkel álltak a kínai kormány elé. Hitelt érdemlő forrásból közlik, hogy újabb csapatok érkeztek Japánból, amelyekkel a japánok be akarják váltani fenyegetésüket, ha Kína nem teljesíti követeléseiket.

Japán újabb követelése miatt egyes kínai vezetők arra gondolnak, hogy megerősítik a szovjetekkel való kapcsolatukat, hogy ellen tudjanak állni a japán fenyegetéseknek.

Levegőbe repült egy német-országi löpörgyár

Attól tartanak, hogy a gyár összes munkásai és tisztviselői meghaltak, vagy megszebesültek

Berlin, június 13. A reisdorfi löpörgyárban ma délután borzalmas szerencsétlenség történt, amelynek több száz áldozata van. A gyár teljesen üzemben volt, midőn egy adott pillanatban hatalmas robbanás reszketette meg a levegőt. Az egész gyár levegőbe repült. A robbanás ereje oly nagy volt, hogy néhány kilométeres körzetben az összes házak ablakai betörték. Attól tartanak, hogy a gyár összes munkásai és teljes tisztviselői kára meghalt, vagy megszebesült.

A witterbergi tartomány összes mozgókórházait és orvosait a szerencsétlenség színelőre irányították. A hadsereg és a rohamcsapatok és a munkafront emberei lázasan dolgoznak a romok feladásán és az áldozatok felkutatásán.

Ismét véres antiszemita zavargások voltak Lengyelországban

Számos súlyos sebesültje és egy halálos áldozata van a véres ataknak

Varsó, június 13. A tegnapi nap folyamán élénk antiszemita tüntetések történtek. A mozgalom átérted Grodnó és Suwalki helységekre is. Számos zsidó áruházat megátámadtak. Több zsidót megszebesítettek, úgy hogy kórházba kellett őket szállítani.

történt. A fanatikus csoportok rendbontó akcióját az a híresztelés idézte fel, hogy két zsidó állítólag eltett volna láb alól egy szélső jobboldali pártállás választót.

Megrendítő repülő-katasztrófa Bucuresti fölött

Két gép gyakorlatozás közben összeütközött — a gépek felrobbantak és a pilóták elégték a levegőben

Bucuresti, június 13. Ma délután háromnegyed hat órakor borzalmas repülőszerecsétlenség történt a főváros Colentina nevű külvárosa fölött. A délutáni órákban két Po-1ez-típusú repülőgép indult el gyakorlatozni a piperai repülőtérről. A két gép eddig még isme. Ulen okot folytán a levegőben összeütköztek. Szemtanuk szerint az összeütközés pillanatában mindkét gép benzintartálya felrobbant és a gépek lángborolva zuhantak le a földre. Az egyik gép Anghel Dumitrescu kocsmajának udvarára esett, a colentini iskola mellett. A gép egyik szárnya és a tar-

tály Gheorghe Radu házára zuhant, aki éppen aludt. A parasztot súlyos égési sebekkel szállították a kórházba. A gépet vezető tiszt elevezen elégték a lángok között.

Ifjuság, fanizmus és nacionalizmus

A Tára de Máine című folyóiratban, amely mögött a nemzeti parasztpárt progresszív ifjúsága áll, a fenti cím alatt Mihalache az alábbi rendkívül érdekes cikket írta:

Ezek a sorok az erdélyi ifjúsághoz szólnak, amely érdeklődéssel figyeli a politikai harcokat. E harcok célja és néhol ürügye: előbbre vinni az országot és a román államot lelki szempontból is magasabb élet-szintre emelni. Elsősorban a román ifjúsághoz fordulok és mint paraszt: azokhoz a szegény parasztiifjakhoz, akik a könyv utjait járva a városi gazdagok előtt ismeretlen nehézségekkel birkóznak meg. Kezdem én is liceumba járni, de bár első tanulója voltam az osztálynak, ki kellett maradnom, mert nem volt pénzem. Elmentem a tanítóképezde-be, ahol az állam mindent ingyen adott.

A gondolatok és érzelmek, amelyek ma vezetnek, a nehézségekkel születtek meg, amelyekkel megküzdöttem és amelyek a szegény munkavágyó és világosságot szomjazó ember utjába állanak. Fájdalmam annál nagyobb, minthogy lépten-nyomon különböző összehasonlításokra adódik alkalmam: Az egykori idegen uralom alatt előnyben részesített kisebbségi lakosság, bármennyire is sujtotta volna a válság katasztrofális összeomlása, privilegizált gazdasági és kulturális helyzetet örökölt.

Fiaik sokkal kedvezőbb születési koeficiens és elhelyezkedési lehetőségek mellett vivják meg az egzisztenciális küzdelmet. A létért folytatott harc tehát számotokra nehezebb és éppen ezért a tévutakra való csábítás nagyobb. A tévutak pedig kezdetekben igen vonzó; az ut másik végén leselkedő veszedelem nem látszik. Öregek, akik fiatal és érettebbkori próbálkozásaikban kudarcot vallottak, az ifjkorukban elmulasztottakért próbálják kárpótolni magukat a fiatalság indulatainak izgatásával. A nyomorban élő diáknak könnyebb arra a professzorosa hallgatni, aki egyszerűen egy „didant” mutat neki és azt mondja: látod, ez az okozója a te nyomoruságodnak, verd főbe!, mint egy olyan professzorosa figyelni, aki így szól hozzá: a nyomor sokkal nagyobb, okai sokkal mélyebbek és az orvoslás sokkal nehezebb. Legyen szenvedésed egy tanítással több, egy buzdítással több, hogy mindazoknak egyesülésével, akik hozzád hasonlóan szenvednek, új rendszert teremtsünk meg, amely félretolja a privilegizáltakat s haszonlesőket; a benned kinevelődött éretyek pedig legyenek a te biztonsági fegyvereid azon a védelmen kívül, amelyben a te román államod részesít téged. Es küzdelmeidben ne feledd el az otthoniakat, az ő nehézségeiket, az ő ellenségeiket, harcod folyjon éretted és az ő nevében.

A nemzeti eszme az állampolitika alapvető eszméje.

Minden nemzet olyan szerves egység, amely saját életét éli, sajátos aspirációi vannak egységre és saját anyagi erejének fokozására törekszik; szabad ura akar lenni a területnek, amelyet a sors kijelölt számára. Eredetének, szükségességeinek, aspirációinak, hivatásának tudata a tízszlop, amely bizonyosan vezeti a jövő jusztaiban. A nemzeti eszme termékeny és pozitív csak akkor lehet, ha erejét a társadalmi eszméből, vagyis azoknak a tömegeknek mély rétegeiből meríti, amelyek verejtékükkel dolgozzák meg a nemzet által lakott földet s amelyek életükkel védik meg ezt, ha veszélybe kerül.

A nemzeti eszme termékenyen befolyásolhatja a vezető osztályokat is, amikor ezek a munka, az intelligencia, az akarat és a tehetségnek a nemzeti munka nagy laboratóriumában kiválasztott élcsapatát képviselik. Am amikor ezek az alsóbb osztálybeliek munkájának kizsákmányolásából teremtdőnek meg, vagy olyan idegen nemzetek maradékaik, amelyek előzőnlötték és uralták az ország földjét, számukra a nemzeti eszme csak félrevezető, az osztály-privilegiumokat konzerváló fegyver; a sok ezer éves félrevezetés ez, amelyet az összes elnyomók igénybevettek, hogy megakadályozzák az elnyomottakat az ébredésben. A „nemzeti esz-

étrejöhét, de az és általános meg-rint, ha elvi meg-ország követke-nem elég Anglia-zése a 35 száza-engerészeti fegy-zzék.

rint az Egyesültányai nem emel-ítengerészeti igé-bizonyosra veszi,artásokkal él, Ja-ték a Foreign Of-m emel kifogást-ési békeszerződés-vonatkozó szaka-lismerjék Német-z, hogy az angol-kaig kiépítse flot-mellett leszögvé-hogy meg kellene-zetközi egyezme-ítengerészeti: le-

els a News Chron-ában kijelentette, egyezésre jutni-ncia nép azonban-emberek elozlat-nének a franciák-nemetekkel való

ngyilkosság-an

la reggel Bratlan-got követett el Ga-egydiás. A város-megvonta nyomoru-a legnagyobb nyo-velésben azt kérte-szította kenyeréti-adesködjék.

er Agoston 35 éves-osi telken felvágts-on azt írta, hogy

erdélyrészi-encién

az Uj Kelet, hogy-ta Akcions Cor. Ité-rtg-muresi erély-és meg fogja lá-dó centrumát.

es.ési konferencia-gyszabasi előadást-ai helyzetéről, to-azonban későbbi-után a konferencia-mán. A városok re-junius végén vagy-ai Erdélybe, ami-különböző város-

zámára !!!

nyv!!!

40 lej

120 lej

85 lej

85 lej

Dr Földes Lajos-ékvédő Liga szülő-ő főirovosa.

uj. Kérjen teljes-gyzéket.

Lapkiadó R. T. Baron L. Pop 10-77.

me" vezette az oroszok cári kormányait, a magyarok oligarchikus kormányait és a régát fanarióta kormányait. Ellenük írta az álnacionalizmusuk fölött felháborodó Eminescu ismert versét:

Vastagállu bolgárcsókák, vékony orru görögök hirdetik, hogy Róma legjobb fiai volnának ők. Minden kalóz, perfid, kapzsi fanár fujja fenn itt, hogy erükben Traján császár vére pezseg és folyik.

Az egész bulgár-görög banda száján mindig a haza lebeg, amely arra jó csak nékik, hogy bőven zsebeljenek.

Ez nem akadályozta meg a népeket, hogy kirobbanjanak az igazi nemzeti érzés jegyében, amely nem más, mint a társadalmi érzés virágjának gyümölcse, amit nálunk a paraszt érzésvilága képvisel. Tudor Vladimirescu felkelése egyaránt irányult az országban levő görögök és a görög román bojárok ellen, akik rabságban tartották a jobbágy-parasztokat. Itt van a nemzeti ébredés eredete: az 1821-es szociál-nemzeti mozgalmakban. 1848-ban is volt egy „nemzeti” mozgalom: a Párizsból visszatért „bonzsurista” bojárfiúk a francia forradalmat próbálták leutánozni, mint ahogyan ma akadnak egyesek, akik a németországi példát akarják lemásolni. A tömegek azonban nem mozdultak és a forradalom fiaskóval végződött.

Erdélyben Horia, Cloșca és Crisan 1784-es felkelésének ugyanaz a jellege volt, mint néhány évtizeddel később Tudor Vladimirescu megmozdulásának: előbb társadalmi, azután nemzeti jellege. A jobbágyok felkeltek a grófok ellen. A forradalom csak azáltal nyert nemzeti jellegét, hogy a jobbágyok többsége román volt, a grófok pedig magyarok.

Mussolini forradalmának sikere — mert forradalom az, ami Olaszországban történt — annak tulajdonítható, hogy a nemzeti eszme alapjának a szociális eszmét tette meg. A fasiszta rezsim ereje abban áll, hogy az országban, amelynek lakossága 50 százalékban ipari lakosság, szakszervezetekbe tömörítette a munkásokat s a szindikátusok útján kollektív szerződést kényszerített a munkaadókra (igen jó minimális fizetésekkel) és kötelező társadalombiztosítást, melynek terheit nagyrészt a munkaadók viselik.

Nálunk azt látjuk, hogy „nacionalistáknak” csapnak fel emberek, akik régi politikai vállalatokban esdőt vallottak, új cégér és aki az ő ismert „Goskaruháik” új nemzeti színű formában való bemutatásának szükségét érzik.

A nacionalizmus divatos lett. Mindenütt előretört a nacionalista irányzat: az országok gazdaságilag elkülönülnek, mintha háborúra készülének. Ugyanakkor kiélezik a nemzeti sajátosságokat és felgyújtják a nemzeti érzéseket. Nem maradhatunk el ettől mi sem, éppen mi, akiknek szükségünk van arra, hogy felébresszük a románok öntudatát s nemzeti büszkeségét, akik annyi ideig voltak más nemzetek rabjai; és éppen mi, akik között 25 százalékból élnek általában jobb helyzetben levő kisebbségek.

De kétféle nacionalizmus van.

Van az építő nacionalizmus, amely a széles tömegekből indul ki, az alapvető társadalmi szükségességet tükrözi, táplálkozik, amely a románság egyéni és társadalmi erőneinek nevelését kívánja s amely az állam védelmét kéri a tehetségek munkájának érvényesülése számára. És van a minden társadalmi mélységet nélkülöző parádé-nacionalizmus, amely zajos és természetlen, amely a rendszeres munka helyébe az agresszivitást és a tagadást állítja. Az ilyen „nacionalizmus” parazita és tehetetlen a román nemzet igazi érdekei szempontjából. Parazita, mert munkánélküli szinekurát vár a sovén államtól, tehetetlen, mert az állam elhelyezhet valakit, de nem tarthat meg valamely gazdasági, kulturális, stb. funkcióban, ha az illető személyes rátermettsége erre nem kvalifikálja. Hiába fog az állam előnyben részesíteni egy nem dolgozó román diákok orvosi terep példáján, egy kisebbségi diákkal szemben, mert ha ez jobb orvos lesz, úgy maga az orvos is hozzájárul a gyógyításhoz, aki nagyobb súlyt helyezt a magamánására, mint a tanulásra. Sajnos, az építő, a társadalmi nacionalizmus nehezebben gyakorolható és nehezebben domborítható ki. Ez a nacionalizmus mindig szerény. Viszont álnacionalizmus az, amely üzleteket köt a gazdag kisebbségekkel és a szegény kisebbségek ellen uszítja a tömegeket.

Egy klasszikus példát fogok felhozni arra vonatkozólag, hogyan értelmezzük mi a nemzeti eszmét, szemben azokkal, akik azt kiaknazzák (a liberálisok) és azokkal, akik deformálják (a sovínisták). A Maramures sok zsidó és rendkívül gyenge, különösen az állam erdőinek kiaknázásából élő román lakosság által lakott vidék. Ezen erdők közelé-

ben két nagy falu van: Viseul de sus és Bors. Midőn 1929-ben hatalomra jöttünk, Viseulban a liberális módszer érvényesült: az állami erdők ki voltak rablogatva, a föld a „hadirokkantak”, egy álszövetkezet és egy iskola néven, amelyek mögött a Grödel-cég állott. Grödellel csinálták a nagy üzleteket, de a világ szemébe port hintettek: szövetkezet, hadirokkantak, etc. Ez a liberálisok hagyományos módszere.

Alkalmaztuk a mi módszerünket. Megpróbáltuk a szövetkezetet újjászervezni. Nem volt mit újjászervezni: mind a tizenkét liberális vezető meg volt vásárolva, fejéknél százezer lej, mint azt 20 perc alatt kiderítettem. Akkor azután megszerveztem az állam rezsiájában való kitermelést. Az eredmény az volt, hogy fél év alatt a hét zsidó gyár helyét az állam nagy és modern, román tisztviselőkkel és munkásokkal dolgozó vállalata foglalta el. Ez a konstruktív nacionalizmus metódusa. Akarják ismerni az ucca-nacionalizmus módszerének eredményeit? Ugyanabban az időben a „nacionalizmus” nevében néhány csavargó felgyújtotta Borsát. Az egész világ sajtójában vadaként szerepeltek. Ma pedig Bors falu város lett. Az egész világból érkező gyűjtésekből nagy téglaházakat építettek a régi viskók helyébe. Itélje meg minden épeszű ember, hogy melyik a célravezető a három metódus közül.

A mi nacionalizmusunk annál lendületesebb és mélyebb, minél kevésbé zajos. A

társadalmi nacionalizmus parasztpárti nacionalizmus. Parasztpártinak lenni annyit jelent, mint születésből kifolyólag nacionalistának lenni. Ennek gyümölcse lesz a nemzeti parasztpárti állam, amely elfoglalja a multba vesző szabadelvű állam helyét. Ezt az államot állítjuk szembe a szovjetállammal, a korporatista állammal, a nemzeti szocialista állammal, amelyek mindegyikét az illető nép társadalmi, politikai és ideológiai anyagából építettek fel. Érdekeltek emberek, akik tudják, hogy egy ilyen modern épület a régi uralkodó osztály privilégiumainak összeomlását jelenti, nem-nemzeti pártnak állították be a nemzeti parasztpártot.

Mi arra buzdítjuk az ifjúságot, hogy komoly előtanulmányok nélkül ne fogjon hozzá az államkérdések megoldásához. Lelkesedése csodálatos érdemel, de a lelkesedést asszociálni kell az eszmével.

Egyes személyeket eszméikkel, jellemükkel és alkotásaikkal kapcsolatban lehet csak méltatni. Jaj azoknak, akik a személyi szempontjait az eszméik fölé helyezik. Esmék rabszolgái lehetünk, de halandók rabszolgái sohasem.

A párok a harc szervezett, tehát felsőbbrendű formáját képviselik. Akik a pártok ellen hadakoznak, végül is a pártokba kerülnek. Így volt az Averescu népligájával, az antiszemita ligával, így kezdte Iorga és Argetoianu is. Mert a párt fegyelmezett harcot jelent egy hitért és egy programért. Fegyelm nélkül pedig lehet szélmalomharcot vivni,

CAPITOL MOZGÓ

ZILAHY IRÉN, MAX HANSEN, HALMAY TIBOR legújabb bécsi operettje

EGY BOLONDOS ÉJSZAKA!!

Szenzációs premier-szláger !!

Nyári helyár! Minden jegy 20 lej!

Tovább szövődik a nagy berlini kémkedési botrány rémregénye

Nikoláj ezredes újra a német kémelhárító hivatal vezetője lett. További husz letartóztatást eszközöltek. Letartóztatottak egy alezredest is

Berlin, június 13. Néhány hónappal ezelőtt világszerte óriási meglepetést keltő kémkedési botrány robbant ki Berlinben. Lengyel főről állott a kémkedési per középpontjában. Ez az ember, ponyvaregényekbe illő fondorlatok és varázslatok segítségével halózta be magának a német vezetőköröknek elsősorban a nótáit és pedig a legzsebb nótáit. Sosnovschiy Berlinben a legszebb férfiak tartják, akinek hatása a nőkre minden megszokott székszeptim felülmúl. Sosnovschiy az életüket áldozták fel az asszonyok, úgy vezényelte őket, ahogyan akarta és arra használta fel őket, hogy adatokat szerezzenek be a német fegyverkezéssel és a német hadsereg felvonulási terveiről.

A kémkedési ügy kirobbanása a berlini legfelsőbb társasági körök két nagyon szép tagjának azonnali kivégzésére vezetett. A rögtönítélő bíróság verdiktje magában véve is kortörténelmi dokumentum lesz annak számára, aki a hitlerista örület éveit akarja majd feldolgozni. A verdikt ugyanis a büvös hatása férfit, aki a legfontosabb katonai titkok nyomára jutott az asszonyok meghódítása révén, életfogytiglani börtönnel kívánta csak büntetni, ugyanakkor azonban az asszonyokat lefejezésre ítélte. Az indoklás? Hogy Sosnovschiy idegen állampolgár volt, akit nem kötött a német néphez az árja származás és a közös vér varázsa. Az árja asszonyokat lefejezték, két árja szépség feje gurult el a guillotín alól, a szláv Sosnovschiy életét pedig épségben hagyták, sőt később néhány Lengyelországban letartóztatott német kémért kicserélték.

Most azonban újra felelevenedik a rémtörténet.

Alkik átélték, vagy követték a nagy háboru kegyetlen éveit, emlékezni fognak Nikoláj ezredes alakjára. Nikolájról a háboru alatt rengeteget beszéltek. A német elhárító kémhálózat vezetője volt és a háboru alatt szemrebbenés nélkül küldte halálba az emberek ezreit, azzal az indoklással, hogy hazatértek követek el. Nikoláj a háboru befejeztével eltűnt a közéletből, de Hitler uralomrajutása óta újra emlegetni kezdték a nevét. Nikoláj tervezési munkával lépett ki az ismeretlenségéből és készítette elő az utat magának ahhoz, hogy visszahódítsa régi pozícióját. Terve sikerült is, mert Hitler újra a hadügyminisztérium mellett működő kémelhárító osztály vezetőjévé nevezte ki.

A hivatal élén, Nikolájnak első feladata az volt, hogy újra kivizsgálja a Sosnovschiyé kémkedést. Azt állította, hogy ezt az ügyet nem vizsgálta ki kellő alaposítással és pontossággal. Nyomozásai az ügynek szenzációs részleteit derítették ki. A nyomozások első fázisában letartóztatott egyik cinkostársa, akit néhány évi kényszermunkára ítéltek, szolgáltatva az adatokat, abban a reményben, hogy büntetését elkerülheti, olyan adatokat árult el, amelyek magasrangú személyiségeket kompromittálnak, akik eddig nem voltak belekeverve a kémkedési botrányba.

Ennek a vallomásnak az alapján a rendszer még számos letartóztatást fogantatosított. Az utóbbi napokban letartóztatottak még husz embert, köztük néhány nőt is. A letartóztatottak között van Ruloff alezredest is.

A nyomozás folyik és a közeli hetekben újabb nagyszabású kémkedési perben fog itéletet hozni a német rögtönítélő bíróság.

Az Uj Kelet palesztinai kirándulása diákoknak és intellektueleknek

Az Uj Kelet utazási osztályának sikerült páratlanul kedvező feltételek mellett palesztinai kirándulást lekötni, elsősorban intellektuelek és diákok részére. Hosszas előzetes tárgyalások után egyrészt a Palestini Maritim Lloyd zsidó hajóársasággal, másrészt a palesztinai szállodákkal, valamint az EGED autobusz-társasággal olyan kedvező megállapodásokat kötött az Uj Kelet utazási osztálya, amely lehetővé teszi, hogy a font jelenlegi magas árfolyama el-

lenére páratlanul olcsó társaskirándulást rendezzen, amely módot ad a szerényebb körülmények között élőknek is a kiránduláson való részvételre.

Az olcsó árakat elsősorban azért sikerült elérni, mert július hónapban a turista-szezon már véget ér, az országban nagy a meleg, kevesebb a látogató és így a szállodák, az éttermek, valamint az autobuszok egy nagyobb csoport részére jelentékeny ármérséklést eszközöltek.

NYARALJUNK a Bratcai Familia Panzióban

Kőrös egy szigetén, 10 holdas tanyán

STRAND

A KÖRÖSBEN

A Cluj-Oradea vonalon, gyorsvonati megálló. Teljes komfort, szobákban villanyvilágítás és vízvezeték! Jutányos árak, kitűnő konyha. — Gyermekek nyaraltatás. Külön helyiségben pedagógusok és orvosi felügyelet mellett szülők nélkül vállaljuk gyermekek nyaraltatását!

de nem lehet győzni és főleg nem lehet szervezni.

Tanulmányozzátok mindenképp is a hivatást, amelyet választottatok. Tanulmányozzátok mélyen és komolyan a nagy állami kérdéseket, ha ezt időtök megengedi. És járjatok azoknak a meggyőződéseknél és érzelmeknél az utján, amelyek a széles tömegekben vajudtak és vajudnak. A paraszti osztály és a könyv világhossága a legbiztosabb vezető.

Ez a kirándulás annyiban jelent ujjtást az összes eddigiekkel szemben, hogy az Uj Kelet nemcsak a hajón való utazást rendezi meg, hanem a Palesztinában való tartózkodást is, teljes ellátással, az összes kirándulásokkal, beléptidíjakkal, stb.

A kirándulás július 14-én indul, a Har Cion hajóval és Konstantinápoly, valamint Rodos érintésével, 19-én érkezik Palesztinába. A visszaindulás július 30-án történik Port Said, Rodos és Konstantinápoly érintésével, augusztus 6-án érkezik meg a társaság Constantinába.

A kirándulás részvételi díja a hajón I. osztályon, Palesztinában elsőrendű szállóházban és elsőrendű étteremben 17.350 lej. II. osztályu hajójegyvel, jó polgári szállóházban és éttermekben való ellátással 14.200 lej.

Európára érvényes utlevéllel minden jelentkező önmaga kell gondoskodjék. Az utlevél legalább még hat hónapig kell érvényes legyen a vizumozás pillanatában, aki tehát új utlevelet vált, annak egy éves utlevelet kell váltania.

A részvételi díjban bennfoglalattik az utlevél Palesztinára való érvényesítése, a palesztinai vizum, orvosi bizonyítvány, a hajóra való beszállás, kiszállás, csomagszállítás költségei, a hajójegy, teljes ellátással a hajón, Palesztinában szálloda, napi háromszori étkezéssel, az országban való utazás összes költségei, autobusz-kirándulások, az összes látványok beléptidíjai, stb.

Tekintettel arra, hogy a kiránduláson maximum ötvenen vehetnek részt, a jelentkezés utolsó határideje június hó 18-ika, amikor is a jelentkezéssel egyidejűleg a részvételi díj 50 százaléka is fizetendő.

Minden turistának 32.000 lej garanciát kell letennie. Helyszűke miatt apróbb részleteket nem közölhetünk, hanem levélben válaszolunk minden kérdésre.

Tanítói pályázat

A Chisineu-crii izraelita hitközség pályázatot hirdet az elemi iskolájában megüresedett tanítói állásra. Kizárólag olyan fiatal tanítók pályázhatnak — nők vagy férfiak — akik teljesen kifogástalanul beszélnek a román nyelvet és oklevélük román nyelvi állami intézetben nyerték. Fizetés megegyezés szerint. Pályázathoz okmányok hitelesített másolata és fénykép csatolandó. Az állás folyó év szeptember 1-én foglaldandó el. Comunitatea Bisericească Izraelită din Chisineu-crii, Judetul Arad.

Meg kell állítani az a názáreti domb te az országot, bár oly mint a tükör. De jobb más csak szikla. Kóp vány fiúval, amíg még sem elég és halottsá éves rablogatás tejjel-mézzel folyó k. Most itt vagyunk. Hátunk mögött, a ter vös szellő közeledik, m a híres völgy: az Em log a tiszta napfényt keleti szönyeg.

Szép ez a darab föld tejeről. Ez a hárs aranysárga buzakalás gékkel, a ciprus-alék konyhakertekkel. Szép? Talán nemsz zatosabb, mint Erdéi itt, e komor keretek marai sziklák tövéb szegény és az erdők ország közepén: olyan zöld sáv, mint a me csom.

Kanyargó, szerpent autó a völgybe. Mind pont bukkán elő, meg lcnása az országépítés csak magtóra és élés nek, hanem szociológ is az új Palesztinán. Kajemeté, a zsidó ne bérletül az a zsidó m veii. A Keren Kajeme lis képletet elismert, a zös akarata teremtett szociális képletet a sz rel kombinált egyéni g sávok és a szocialista cok nemcsak a mooss möföldet, de új ember alakítottak a keleteur cáiból kikerült formá ból.

Szembem a hegyen falu: Kfar Jeheszkel. Lunt a völgyben a két falu: Nahal és Balfu. Ennek mezővárosa, és balról, egész a Jordán. Elindulunk a szok Ugyanazon az uton, ezrével járnak a zsidó. Mi tagadás, az Em esit a turistákat. A le nagyobb munkaidőben jékozatlan és fantaszt fel, hogy a legbékéseb mered a hajja tőle. a turistáknak ez a sá kor este, ha a a na elült, turistáid játs kibucban a gyerekek.

Az első állomás Na vetkezettel kombinált sával, mellette az Em ge, a Wizo leányfarn.

A nagy udvarban, a három leány gyomlá ket a magyar beszédu — Ungarim, ungar tán nagy örömmel ki — Kati, Kati!

Nyilván örömet ak künk is, meg a Katin Kati elő is kerül öröm. Mert a Kati riült el a nahalati boldogan kérdezőskö től az apjáról, az an merőseről.

Csak három hónap azóta megtanulta az — Nem szabad na — hajtogatja minden esalódjék az ember. ideálizmus legyen, h munkát és a fáradsá tanulni és szolni az t.

Mert Kati, ahogy n haza sohasem tette most pedig kapál, h hordja a trágyát és tyukokat.

Az Émek Jezreel

*

Meg kell állítani az autót egy pillanatra a názareti domb tetején. Mostanáig fájt az országút, bár olyan sima az aszfalt, mint a tükör. De jobbról, balról nem volt más csak szikla. Kopasz kővek, némi sovány füvel, amíg még a beduin kecskének sem elég és halottárga homok. Hatszáz éves rablógazdálkodás így tette tönkre a tejjel-mézrel folyó kánaánt.

Most itt vagyunk a názareti dombon. Hátunk mögött, a tenger feől finom, hűvös szellő közeledik, mélyen a lábunk alatt a hires völgy: az Emek Jezreel, ugy csillog a tiszta napfényben, mint egy drága keleti szőnyeg.

Szép ez a darab föld, innen a domb tetejéről. Ez a háromszögű völgy az aranyászbuzakalászkokkal, a szőlővnyigékkal, a ciprus-alékkal és a sokszínű konyhakertekkel.

Szép? Talán nem szebb és nem is változatosabb, mint Erdélyben a mezőség, de itt, e komor keretek között, a kietlen számarai sziklák tövébe ékelve, a vízben szegény és az erdők disztől megfosztott ország közepén. olyan ez a hosszú és széles zöld sáv, mint a meglevenedett paradicsom.

Kanyargó, szerpentin uton siklik le az autó a völgybe. Minden kanyarulatnál új pont bukkan elő, megannyi régi és új állomása az országépítésnek. Az Emek nemcsak magtóra és éléskamrája az országnak, hanem szociológiai kísérleti telepe is az új Palesztinának. A föld a Keren Kajemcté, a zsidó nemzeté, vagyis örök bérletű az a zsidó munkásé, aki megműveli. A Keren Kajemet minden új szociális képletet elismert, amit a telepesek község akarata teremtett meg. És ezek az új szociális képletek a szövetkezeti rendszerrel kombinált egyéni gazdaságra épült mozávok és a szocialista kvucák és kibucok nemcsak a mocsárból csináltak termőföldet, de új embert és új társadalmat alakítottak a keleteurópai gettó zsidó utcáiból kiküldött formátlan ember-masszából.

Szembem a hegyen a chaszidicus zsidó falu: Kfar Jeheszkel házai integetnek. Lent a völgyben a két körbeépített mintafalu: Nahalal és Balfuria, aztán Afule, az Emek mezővárosa, és ezen túl jobbról és balról, egész a Jordánig kvuca és kibuc. Elindulunk a szokásos turista utra. Ugyanazon az uton, amelyen tíz év óta ezrével járnak a zsidó turisták.

Mi tagadás, az Emekben megunták kisért a turistákat. A legtöbb csoport a legnagyobb munkaidőben érkezik s olyan tájékozatlan és fantasztikus kérdéseket tesz fel, hogy a legbékésebb embernek is égnek mered a haja tőle. Tavasztól őszig tart a turistáknak ez a sáskajárása. És ilyenkor este, ha a nagy meleg egy kicsit ellült, turistásdít játszanak a kvucában és kibucban a gyerekek.

Faggatjuk az egyik kfarideoni gazdát: — Maga miért nem ment el a többiekkel? — En? — mondja. — Miért mentem volna el, hiszen apai örökségem nekem ez a föld.

Nem értjük. — Apám — meséli — kivitt egyszer Targu-Muresen a mezőre. Két követ mutatott, az egyik csupasz volt és kerek, a másik szögletes és be volt növe füvel. „Látod — mondta apám — ez a kő azért csupasz, mert folyton uton volt, ahol nap alatt, nem talált rá az este és ahol este volt, nem érte ott a reggelt. Ez a másik kő még nem mozdult ki a helyéből, azért nőtt be a fü.” Gyerek voltam akkor, azóta sokat jártam, míg tíz évvel ezelőtt itt megálltam. És benőtt engem is a fü, feleségem van és gyermekeim. Miért menjek el innen.

Afule városnak készült. Csak nagyobacska falu lett belőle. Négy gazoz kocsmá van a Főtéren, töméntelen autogarázs. Azt hitték a váro-alapítók, hogy ide fog terkelni az Emek minden forgalma. De Haifa olyan közel van, és az országút olyan jó, hogy a város-álmomból nem lett semmi. Tízperces pihenőállomás, haifai, jeruzsálemi, tibériai, vagy telavívi utas-

Százhusz leány készül ezen a farmon arra, hogy mezőgazdasági munkás legyen. Igazi mintaiskola, tiszta, csinos házakkal, nagyvárosi higiénikus berendezéssel, mintaszéri gyümölcsöskertekkel és főképpen nagyszerű vezetőikkel és tanárnőkkel. Nem csak iskola ez a farm, új embert formál növendékeiből, akiknek a munka világnézetük lesz.

Itt van az afulei országuton Kfar Gideon, az erdélyi zsidó falu. Bizony rosszul sikerült ez a kísérlet. A házakat és az udvarokat belepte a gaz, alig él itt néhány család, a többségük régen behúzódtott kereskedőnek a városba.

Szomorú látvány a virágzó Emek kelős közepén ez az elhanyagolt falu. Ha keresztény turistákat visz arab autókkal a Cook iroda, csak Kfar Gideont mutatja meg nekik. Ez a falu átplántálta az erdélyi kisvárosi zsidó szellemet az Emekbe. Először nem tanultak meg héberül, meg kellett tanuljanak a környékbeli arabok magyarul. Saját fülemmel hallottam, amikor egy kefiás, burnuszos arab, hóna alatt egy tyukkal, beállított az egyik kfarideoni gazdaszonyhoz és így kínálta portékáját: — Kezit csokolom, hoztam egy tyukot eladni.

Már néhány nappal ezelőtt találkoztunk egy idevaló hirmondóval. Ülünk a haifai telavívi autobuszon és beszélünk magyarul. Hátul ül egy öreg néni, feszeng, csoszog, háromszor is hozzáfog, hogy szóljon valamit, végre kiböki: — De jól esik egy kis magyar szót hallani. Hát az urak magyarok? — És a néni hovavaló? — adjuk vissza a kérdést.

— Gidafalvára. — Gidafalvára? Hol van az néni, Erdélyben vagy Magyarországon? — Dehogy, kérem, itt van az Afula mellett.

Csak akkor jöttünk rá, hogy Kfar Gideonról beszél a jó asszony. Kfar annyit jelent, hogy falu és Gideonból Gida lett.

Most néptelen a falu, de akik itt maradtak, az a néhány család, igazán gyökeret vert a földben. Beszélgetünk az egyik öregasszonnyal, valahonnan Dej mellől került el „Gidafalvára”, aki özvegyen maradt most hat éve és tíz éves fiával jobban fogta meg a munkát, mint sok férfi, aki annakidején titokban eladta a keren Hajjeszod inventárját és a városba szökött. Beszélgetünk azokról, akik elmentek.

— Csak addig rossz, — mondja az öreg néni, — míg az ember meg nem szabadul az utolsó gáluti krajcártól és meg nem szabadította fejét az utolsó gáluti gondofattól, azután már jó.

Faggatjuk az egyik kfarideoni gazdát: — Maga miért nem ment el a többiekkel? — En? — mondja. — Miért mentem volna el, hiszen apai örökségem nekem ez a föld.

Nem értjük. — Apám — meséli — kivitt egyszer Targu-Muresen a mezőre. Két követ mutatott, az egyik csupasz volt és kerek, a másik szögletes és be volt növe füvel. „Látod — mondta apám — ez a kő azért csupasz, mert folyton uton volt, ahol nap alatt, nem talált rá az este és ahol este volt, nem érte ott a reggelt. Ez a másik kő még nem mozdult ki a helyéből, azért nőtt be a fü.” Gyerek voltam akkor, azóta sokat jártam, míg tíz évvel ezelőtt itt megálltam. És benőtt engem is a fü, feleségem van és gyermekeim. Miért menjek el innen.

Afule városnak készült. Csak nagyobacska falu lett belőle. Négy gazoz kocsmá van a Főtéren, töméntelen autogarázs. Azt hitték a váro-alapítók, hogy ide fog terkelni az Emek minden forgalma. De Haifa olyan közel van, és az országút olyan jó, hogy a város-álmomból nem lett semmi. Tízperces pihenőállomás, haifai, jeruzsálemi, tibériai, vagy telavívi utas-

nak. Mert itt keresztelik egymást az összes országutak.

Az Emek igazi arca a kibuc és az igazi emeki ember a kibucnyik. Ejn-Charod, Bet-Alfa, Tel-Joszeff, Szedzsera, Daganja és a többi kollektiv telep, ami nem hasonlítható semmilyen más faluhoz. Az egyén, mint önálló gazdasági egység, meg szűnik ezekben a kibucokban. Minden tökéletesen közös: a termelés és a fogyasztás is. Már a külsejük sem olyan, mint egy európai falu. Szabályos rendben, tiszta, csinos házak, a higenia összes kellékeivel felszerelve. Vizvezeték, villany, fürdőszoba. Óriási közös ebédlők, modern közös konyha, tusermek és emeletes gyermekházak. Tökéletes civilizáció és kultúra a mező közepén.

Felmegyünk a dombon Ejn Charodba, a legnagyobb palesztinai kibucba. Háromszáztízöt felöltött és kétszáz gyerek él itt.

Két hatalmas, közös ebédlőben éppen ebédelnek. Ősi szokás szerint (körülbelül 15 éves az az ősi szokás) a vándor turista bemegy az ebédlőbe, eléje teszik az ételt, eszik a többivel és aztán mondja el, hogy mi járatban van.

A gyermekháza és az istállóba nem lehet bemenni. Influenza-járvány van. Kimegyünk a földekre és hallgatjuk kalauzunk előadását, hogyan lett a mocsárból termőföld, hogyan dolgoztak, míg 400 tenet és ezerkötetes könyvtárat hoztak össze, hogyan építették fel a lakóházakat, az istállókat és a maguk életét, a kibucot, amely új formája a gazdasági és szellemi együttélésnek.

Az Emekben vannak a legszebb kibucok. Végleges formái a chalucletelepedések. Miniaturképe egy új zsidó paraszttársadalomnak.

Természetesen szükséglet hozta létre az első kvucákat, talán azok is, akik alapították, átmeneti formának gondolták. Az első chalucok nem értettek a mezőgazdasági munkához. Otthon egyetemi hallgatók, vagy ügynők voltak, könnyebben tanulták meg a munkát és könnyebben tudtak gondoskodni a szükségleteikről kollektiv alapon.

Később program és célkitűzés lett a kibucból. És Palesztina igazi izét, a zsidó kolonizáció ujezerőségét és értelmét ezek a kibucok adják meg, amely egyedüli eszköznek látszik a föld tényleges meghódítására és az agrárkrízis megakadályozására és emellett egy újfajta embert és újfajta egészséges társadalmi életet formál.

A kibucról még beszélni fogunk Kfar Szábában, az erdélyi kibucban. Most inkább a tájat nézzük. Szedzseranál az utolsó dombra kapaszkodik fel az autó és a domb tetejéről szemünkbe villan a legszebb palesztinai kép, a Kineret tó partján a régi város: Tibériás. Olyan tiszta a levegő, azt hisszük, hogy az autó rögtön és nyílegyenesen belefut a tóba. Az átlátszó levegőre optikai csalódást idéző elő és úgy tűnik, mintha közvetlen közelében volnánk a tónak. Holott még kilométereket kell szaladni az autónak kanyargós szerpentin utakon lefelé, míg elérünk Tibériásba. Egy óra alatt évszázadokat szaladt velünk az autó. Hátunk mögött Szedzsera és Ein-Charod, előttünk Tibériás, az ősi város, Rambam sirjával és a maga ősi életével, mintha csak nemrég történt volna, hogy a római csapatok kimasiroztak falai közül....

Jámbor Ferenc

Keresztet süített zsidó tanítványának homlokára és pájeszeket vágott le a vámfalusi állami tanító

A tanfelügyelő csak megintéssel büntette a szadista tanítót

Saturday, június 13. (Az Uj Kelet tud.) Nem az első eset Satmar megyében, hogy községi tanítók és a falu lakossága között elienségeskedések vannak, mert a vidéki pedagógiai nagyságok olyan szörnyetteket visznek végbe tanítványaik körében, hogy a megye összes hatóságainak dolgot adnak veilik. A tanítók természetesen előszeretettel a zsidó gyermekeken töltik ki dühüket. Csak a napokban irtunk Pintye Augustinról, aki a zsidók gyalázását az iskola falain kívül is üzi és az egyik satumarei kávéházban revolverrel fenyegetett meg egy zsidó kereskedőt. Ez a tette még lilomtiprasi büntetést is párosul és a törvényszéken mindkettőért folyik ellene az eljárás. Az állásától nem függesztették fel, pedig a falu lakóinak küldöttsége ezt az összes fórumoknál kérte.

Most újabb tanító-botrány történt a megyében. Zaharia Bortas vámfalusi tanító Klepner Zoltán kereskedő Pál nevű, 9 éves fiát kizozta az iskolában. A szerencsétlen gyerek állandóan panaszkodott szüleinek a tanító kegyetlenkedéséről. Egy nap aztán a tanító minden határon túment a gyermek kínzásában. Forró ólommal keresztet égetett a fajveszekelő gyerekek homlokára, aki megkínzottan és vérző fejjel rohant haza szüleihez.

A keresztetétes nyomait egész életén keresztül viselni fogja a kisfiu, akinek szülei a járásbíróson eljárást indítottak Bortas ellen. A község hangulatára jellemző, hogy a tanító az eset után is terror alatt tudta tartani a község lakóit. Klepner Zoltánnal is „tárgyalásokat” kezdett és ezeknek eredménye az volt, hogy az ígéretések és fenyegetések hatása alatt Klepner visszavonta a tanító ellen tett feljelentést. A felső iskolai hatóságokhoz is feljelentést tett a zsidó család, innen azonban nem kaptak elégtételt, mert a tanfelügyelő megelégedett azzal, hogy a tanítót

megintette. Egészen elképesztő, hogy hasonló, szadista kegyetlenségű visszaélés megtorlására a felelős iskolai hatóság egyszerű megintéssel feleljen. Ennek az eredménye az, hogy Bortas tanító nem lehet megfélemlíteni.

Az iskolába járó gyerekek rémtörténeteket mesélnek a tanító viselt dolgairól. A gyerekek pájeszét levágja, minden alkalmat megragad, hogy megverje őket. De a tanító rá tudja erőszakolni akarát az egész falura is. A maramuresi Saplenta községből idejárnak a zsidók majorságot beszerezni. A tanító a vásárlókat ugyszólván kikergeti a faluból. Az az óhaja, hogy a zsidók szombaton jöjjenek majorságot vásárolni.

A tanfelügyelőség tétlenül nézi, hogy ez a beteges hajlamu ember szabadon garázdálkodjék a faluban, ahol niesen csendőrség. A falu lakói most már elhatározták, hogy memorandumban fognak találkozni Bortas visszaélései ellen.

(f. m.)

A KOZMETIKA a gyakorlatban

különös tekintettel a terápiára és a kozmetikumok előállítására

Írta: Dr Cholnoky László egyet. tanársegéd. 144 ábrával.

Őszintén leírja az eddig titkolt recepteket és kezelési eljárásokat, melyek felbecsülhetetlen értékűvé avatják ezt a kitűnő szakmunkát. A kezelések és gyógyeljárások menetének a receptek elkészítésének leírása oly részletességgel és pontossággal történik, melyek gyakorlati értékei valóban nélkülözhetetlené és pótolhatatlanná teszik e kitűnő művet minden kozmetikus számára.

Ara: 528 lej.

LEPAGE-nál Cluj

ESTE EGY GRAIN DE VALS Meghajtófogyaszt

SPORT

Konferencia után

Cluj, június 13. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnap Oradean ülésű Erdélyi Makabi-szervezet a zsidó sport kérdéseivel foglalkozva arra a megállapításra jutott, hogy az a rendszer, amelynek alapján eddig az erdélyi zsidó sportegyesületek működtek, téves és nem célravezető. A határozati javaslatban, amelyet a konferencia megszavazott és amelyet lapunk keddi számában ismertettünk, a Makabi szervezet megmutatta az utat, amelyen a zsidó sportegyesületeknek a Makabi gondolat és cél eléréséért haladniuk kell.

Miért volt szükség a sportegyesületek átszervezésére?

Az egyéni versengésre és néhány futballcsapat több-kevesebb sikerrel való szereplésére beállított zsidó sportegyesületek csupán abban különböztek eddig a többi sportegyesülettől, hogy zsidó nevet viseltek. Társadalmilag is játszottak valamelyes szerepet; a zsidó sportegyesületek rendezvényei néha jó anyagi és erkölcsi sikerrel végződtek, a fiatalok jólérete magát a bálon vagy teaestélyen, tehát kitűnő szórakozási helynek ismerték fel a zsidó sportegyesület rendezvényét.

A zsidó sportolók irányú működése azonban ha általános sportszempontból dicséretes is volt, kevés értéke volt gyakorlati zsidó szempontból, míg az egyetemes zsidóság regenerálása szempontjából egészen minimális. A zsidó társadalom, de főleg az ifjúság rokonszenvezett ugyan a zsidó sportegyesületekkel, ez a rokonszenv korántsem a zsidó sportnak szólt, hanem a kitűnő szórakozási lehetőséget teremtő intézménynek.

A zsidó sportegyesületek eddig nem végeztek lazontalan munkát, de feltétlen helytelen irányban működtek. Működésükből ugyanis hiányzott a zsidó nevelés, a zsidó szellem és ennek hiánya következtében a zsidó sportolók minden különösebb szívfájdalom nélkül léptek át más sportegyesületbe, ahol egyéni érvényesülésüket fokozottabban vélték kielégítve látni.

A zsidó sportoló a zsidó sportegyesületben nem kapta meg azt a nevelést, hogy megkülönböztetést tudjon tenni zsidó és nemzsidó sportegyesület között.

A zsidó társadalom pedig, amely a zsidó sportegyesületektől nem látott egyebet, mint azt, amit nemzsidó sportegyesületektől, nem mutatott különösebb érdeklődést ezek irányában.

Es mindez érthető.

Eppen a fentiek miatt: az egyéni sportolás kultusza, a zsidó szellemi nevelés mellőzésével adta az impulzust annak a mozgalomnak, amelyre a koronát vasárnap tette fel az erdélyi Makabi szervezet konferenciája, amikor a zsidó tömegsport és a zsidó reneszánsz-mozgalomhoz való csatlakozás mellett döntött.

A konferencia napirendjén szereplő kérdésekről, valamint az azokat követő határozatokról beszámoltunk. A közlőtekken kívül azonban igen sok olyan apró felszólalás történt, amelyek mindegyike kis fénypontját képezte annak a fényugárnak, amellyel a konferencia a zsidó sport követendő útját bevilágította. Ezeknek részleteiben való közlése — sajnos — fizikai lehetetlenség volt, mint hogy az adottságok a fontosabb, általános kérdések és határozatok közlésére kényszerített. Egy igen fontos felszólalás került el azonban a figyelmünkbe, amely pedig lényegénél fogva jelentőséggel bír.

Az újjászervezési munkálatok vitája során Schwartz Miksa, a cluj Haggibbor kiküldöttje annak a véleményének adott kifejezést, hogy a beindítandó átszervezési munkának jól tennie, ha a zsidó sportegyesületek meglévő kereteit lerombolják és egészséges, az új iránynak megfelelőleg építik azokat át. A konferencia azonban úgy találta, hogy kár volna az évekig tartó munka meglévő és kimutatható eredményét lerombolni, bár a felszólalásnak jogosságát mindenki elismerte és helyeselte azt. Azzal azonban, hogy a konferencia ilyen irányban határozott, koránt sincs a kérdés még elintézve.

A szervezési munkálatok a közeli napokban megindulnak. Megindul a propaganda a zsidó ucca, a külvárosi és proletár-zsidó szülők gyermekeinek a sportegyesületekbe való bevonásáért. A működési program kidolgozás alatt van, amelynek gerincét a tornatermi fizikai nevelés, valamint az előadásorozatok után történő szellemi nevelés képezi. Amint a szervezési munkának eredménye mutatkozik, kezdetét kell vegye a rendszeres munka egy a fizikai, mint szellemi téren. Ebbe a

nevelőmunkába azonban kötelező jelleggel be kell vonni a meglévő sportolókat is. Mindenki számára, beleértve a vezetőséget is, kötelező úgy a tornaterem, mint az előadások látogatása. Különösen fokozott figyelem fordítandó arra, hogy a régi tagok, az indokolt eseteket kivéve, mindenkor ott legyenek a nevelőmunkában.

Ha megállapítást nyerne, hogy egyik-másik vezetőknek vagy sportolónak a régiékek közül nem konvenciál az új rendszer, haladék nélkül ki kell közsíteni az egyesületekből.

A rossz gyümölcsöt el kell távolítani a többi közül, mielőtt az egészségeseket is megromtaná. Bármennyire is fájdalmas lenne ez a munka, végre kell azt hajtani a kitűzött cél érdekében.

A zsidó sportegyesületekre az elhatározó konferencia után nagy munka vár. A napokban elkészül az az országos proklamáció, amely a munka beindításához szükséges. Adig is azonban a sportegyesületek alakításának szervező-, propaganda- és nevelőbizottságokat; gondoskodjanak tornatermi edzőről, megfelelő előadóról (a cionista helyecsoport ad ez irányban utbaigazítást) és ahol erre anyagi lehetőség van, gondoskodjanak megfelelő gyűlékezésre és összejövetelekre alkalmas helyiségekről, de mindenképp is tornateremről. (w—)

Mégis meg lesz a Románia—Szovjetorszag válogatott labdarugómérkőzés? Bucurestiből jelentik: Luchide, a román labdarugósövetség irotikára, tegnap hosszabb tárgyalásokat folytatott Osztrovszky szov-

jetkövettel. A tárgyalások anyagát a Románia—Szovjetorszag válogatott labdarugómérkőzés képezte, amelynek dátumát is megállapították a tárgyaló felek és ez szeptember 6 lenne. A szovjetkötvet a dátumot illetően fenntartással élt, minthogy Oroszországban a vasárnapi munkaszünet helyett minden hónap 6, 12, 18, 24 és 30-i napján tartanak pihenőt, mindazáltal, minthogy szeptember 6 a Nemzeti Bajnokság első pihenőnapja, pártolólág terjeszti elő az orosz szövetségnek a tervet, amelyet kurirral továbbítanak Oroszországba. Válasz július 1-re várható. A mérkőzést egyébként a tavasszal revansjelleggel megismételnék.

Az Ujpest pünkösdi nemzetközi futballtornáját jobb gólaránnyal az Ujpest nyerte és nem az Admira, ahogy tegnapi számunkban tévesen közöltük.

Az RC Strassbourg, a francia első liga második helyezettje, tegnapelőtt este az Unirea Tricolor ellen 3:2 (2:1) arányban, míg tegnap este a Venus ellen 3:1 (1:1) arányban győzött.

A prágai DFC labdarugóegyesülete romániai turnéja során Clujon is játszani fog. Ellenfele az Univeritatea lesz.

A Ligabajnokok és a Nemzeti Bajnokság B) csoportjaiból kieső együttesek közötti selejtező mérkőzéseket június 23 és 30-án játsszák — a szövetség határozata szerint.

168 futballcsapat játszik Moszkva bajnokságáért. A bajnoki küzdelem — mint a külföldi sportlapok írják — igen érdekes, mint hogy a résztvevők játékerőben és tudásban igen közel állanak egymáshoz. A bajnokságot nyolc stadionban játsszák igen nagy érdeklődés mellett.

KÖZGAZDASÁG

Ujabb súlyos bírságokat róttak ki a nemzeti munkavédelmi törvény alapján

Hogyan kell megfellebbezni a kirótt bírságokat?

A nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtásával megbízott speciális bizottság válogatlatlanul kitarított eddigi intranzigens politikája mellett és súlyos bírsággal sújtja azokat a vállalatokat, amelyek az újabb terminusra sem terjesztették be adataikat, vagy azokat bármely tekintetben hiányosan, vagy tévesen terjesztették elő.

A bizottság bírságoló határozatát először a napilapokban közli le, aztán az indokok részletes kidolgozása után a hivatalos lapban publikálja és egyúttal megküldi az illető vállalatnak, valamint behajtás céljából az illetékes pénzügyigazgatóságnak.

Ilyenformán a megbüntetett vállalat kétféleképpen értesítést: egyrészt a minisztériumtól, másrészt a pénzügyigazgató-

ságtól, amely a kivetett bírság összegéig mingyárt fizetési felhívást küld ki.

A minisztérium határozatát a közigazgatási bíróságokról (Contenciosul administrativ) szóló 1925 december 23-i törvény szerint lehet az illetékes ítéltáblák előtt megtámadni. A keresetben kártérítési igény is emelhető.

A pénzügyigazgatóság által kibocsátott fizetési felhívás (somatiune de plată) ellen 15 napon belül lehet a közzévedelmek behajtásáról szóló törvény (Legea pentru perceperea si urmărirea veniturilor publice) 11. szakasza alapján fellebbezés (reclamatie), annak elutasítása esetén a foglalási jegyzőkönyv ellen további 15 napon belül a fenti törvény 43—46 szakaszai szerint kontesztáció adható be.

Június 15-én lép életbe az üzletek nyári zárójára

Bucuresti jelentés szerint az üzletek nyári zárójára június 15-én lép életbe és szeptember 15-ig marad érvényben. Ezen idő alatt az üzletek délelőn 1 órakor zárnak, délután 4 órakor nyitnak és este 8 órakor zárnak. Az ünnepnapok előtti este az üzletek zárójára 9-ig meghosszabbítást nyer. Ezt a rendszert egyelőre még csak a bucaresti iparkamara területén léptették életbe, azonban a munkaügyi minisztériumnak az az álláspontja, hogy az egész ország területén egységes rendszer szerint történjen a zárójára betartása. A főváros kereskedelmi alkalmazottai mozgalmat indítottak annak érdekében, hogy az esti záróra nyolc óra helyett hét óra legyen, az alkalmazottaknak ezt a kívánságát azonban a hivatalos körök nem fogadták el, mivel a napi törvényes nyolcórás munkaidőt be akarják tartani.

Az idegen alkalmazottak ellenőrzése. A külföldi alkalmazottak tartózkodási engedélyeinek meghosszabbítását végző bizottság a munkaügyi minisztériumtól kapott utasítások alapján megkövetelte az alkalmazottakért

kérvényt benyújtó vállalatoktól, hogy igazolják, miszerint a nemzeti munka védelméről szóló törvény végrehajtásához követt személyzeti táblázatokat szabályszerűen benyújtották-e? Eleinte az idevonatkozó bizonylatokat az érdeklő vállalatok megkaphatták és meg is kapták az illetékes iparügyi felügyelőségektől, egy későbbi iparügyi miniszteri rendelet szerint azonban a felügyelőségek ilyen bizonylatokat már nem adhattak ki. A nagyipari érdekeltségek többszöri közbenjárására az iparügyi kormány ez utóbbi rendkívül sérelmes intézkedését most visszavonta és újabb rendelete szerint azoknak a cégeknek, amelyek táblázataikat az iparfelügyelőségekhez benyújtották, a felügyelőségek kiadhatják a kért igazolásokat. Viszont azoknak a vállalatoknak, amelyek kizárólag csak az iparügyi minisztériumhoz nyújtották be adataikat, az igazolást egyedül csak az iparügyi minisztérium adhatja ki.

A közegészségügyi kihágások. A bucaresti ítéltábla egy konkrét ügy kapcsán ítéletében kimondta, hogy a közegészségügyi kihágásoknál az egészségügyi minisztériumnak csak ahhoz van joga, hogy a bíróság elé vigye az ügyet és egyben az ügyességet értesítse. A megindult bírói eljárásoknál azonban a minisztériumnak már nincs felelősségi joga, ami kizárólag az ügyességet és a megbírságot felet illeti meg.

Az Árvagondozó nyaralattási akciója

Az erdélyi zsidó társadalom előtt nem kell különösebb módon illusztrálni, hogy mit jelent a tihutai nyaralattási akció azon gyermekek testi fejlődése szempontjából, akik abban egy vagy több éven át részeseletek.

A tihutai nyaralótelepnek első sorban az árva és szegénysorsu gyermekek nézve nagy jelentősége nemcsak azért, mert az év 12 hónapjából abban az 1 hónapban laknak jól, amikor az Árvagondozó telepén üdülnek, de azért is, mert egészségtelen lakásaikból a hegyekre, magaslati levegőre kerülnek és napfényre s ezen körülmény a polgári családok gyermekei részére is a legjobb hatással van, akik különben otthoni környezetükben megkapják azt amit ma a szülő gyermekekénél nyújthat.

Gondozottaink testi fejlődése természetesen sok kívánni valót hagy maga után, pedig, ha munkaképes és munkabíró embereké akarjuk őket nevelni, meg kell teremteni ennek az előfeltételeit. De nemcsak gondozottaink, hanem az egész erdélyi zsidó ifjúság jövőjére nézve is igen fontos, hogy fejlett, erős és edzett ifjakká válhassanak, hogy a rájuk váró nehéz küzdelemben megállhassák a helyüket.

Ezt teszi lehetővé az Erdélyi Zsidó Árvagondozó a maga nyaralattási akciójával, amelynek kereteit a vezetőség évről-évre kibővíteni igyekszik és módot nyújtani arra, hogy ennek áldásában minél több gyermek részeseletessen. — A folyó évben igen nagy anyagi áldozatokkal és a Joint támogatásával a férőhelyek számát 30 ágyval emeltük és ez a körülmény lehetővé fogja tenni, hogy a szokásos 2 csoportban Erdély területéről az eddigi 200 helyett 260 gyermek tölthessen el 1—1 hónapot magaslati levegőn, jó és bőséges táplálkozással.

A nyaralásra rászoruló és arra igényt tartó szegény gyermekek sorozása Clujon f. év június 16-án d. e. 10 órakor lesz az Árvagondozó helyiségeiben Str. Paris 36 alatt. Vidéken pedig a helyi csoportok elnöksége által megjelölendő helyen és minden esetre június 16—22 között.

Természetesen sokkal nagyobb a nyaralásra szoruló gyermekek száma, mint amennyinek nyaralattására a szükséges fedezet meg van. A Joint a maga szubvenciójával ez évben is hozzá fog járulni az akció terhehez, néhány meleg szívű hitsorsosunk a maga spontán adományával lehetővé teszi 1—1 gyermek nyaralattását, az erdélyi zsidó társadalomra hárul a kötelesség, hogy a most rendelkezésre álló férőhelyek el is legyenek foglalva, s ne maradjon egyetlen arra szoruló szegény gyermek sem, aki ne mehessen Tihutára.

Erdély zsidósága minden évben az Árvák Szombatján szokta a maga adóját erre a célra leróni. Ez évben június 22. az Árvák Szombatja! Ezen a napon minden templomi adomány az Arvaogondozó Erdélyi valamennyi templomában hitányalati különbség nélkül, mert az akció támogatását úgy az Orth. Központi Iroda, mint az Izraelita Országos Iroda a maga felhívásával minden hitközség kötelességévé tette. Az így egybegyűlt összegek szolgálnak az arra rászoruló árva és szegény gyermekek nyaralattására. Ne legyen egyetlen hittestvérünk sem, aki ezen a napon ne adakozna erre a nemes célra. Akik nem járulhatnak a Tóra elé ezen a napon, azok juttassák el adományaikat az Árvagondozó cluj központjához.

Azon szülők, akiknek megadatot az anyagi lehetőség, hogy gyermekeiket saját erejükkel küldhessék nyaralni, vegyék igénybe a gyermekek részére a tihutai telepet, ahol polgári igényű gyermekek igen jól érezhetik magukat és az önköltési áron fellüli túlfizetésekkel adják meg a módot arra, hogy több szegény gyermeket vihessünk ingyen nyaralni. Ilyen fizető gyermekek korlátolt számában az Árvagondozó központja és helyi csoportjai vesznek fel a telepre.

A gyermekek 2 csoportban nyaralnak, az I. turnus július 2-án, a II. pedig július 31-én indul Cluj állomásraól.

Pályázat

A galati Templom Coral keres három évi alkalmazásra román állampolgár tenor főkántort.

Fényképpel és bizonyítványmásolatokkal ellátott ajánlatok a következő címre küldendők: I. Transtea, presedintele templului Coral, Galati, Aleia Mavramol.

A ma érvényben levő egyenes adóörvény

magyar fordítása — dr Fried — az 1935. április 31-i módosításokkal együtt, jegyzetekkel és összefoglaló magyarázatokkal ellátva 75 lej LEPAGE-nál Cluj. Vidékre utánvéttel.

Franciaország tárgyalások

Az angol a szöveteket

Készülőben

London, június 13. szede, amelyet az a kongresszusán mondog tekhez való közelédes jesen felkavarta az angol Mindenütt, ahol a hitlerista Németország ción felé, de különösen rába tartozó államok nést és csodálkozást herceg beszéde, mely sősége mellett is a lenti azokkal a németben, amelyek a világ s egyben erkölcsi sz mindama borzalmaknak, amelyek a mai h természetes velejárói.

Az angol kormány hiteni a walesi herce azokat nem akceptált los álláspontjaktól, h véleményét aposztrofá

Egy újabb jelentés donból van keltetve, németbarát kijelentés a németbarát és a h ságosan lendülő geszt amely a hiradást nem zációssá, hanem mino bentöbb szenzációjává ról van szó, mint arr

Lansbury, az angol re, tegnap elvtárs letet vetette fel, ho szervezettek intézze hez, amelyben jelet ket küldöttégük gata.

Ez a javaslat min got vet arra a szelle munkaspártot — szigére alatt — áthatja elvfeleladról, olyan bizonyosságot, amely s baloldali mozgalmak a valóságban nem j szocialista internacé pártjának teljes beh inférnalis szelleme e

Az angolországai e azonban egy másik politikai konstalláció összebeszéltek volna szág szinte egyszerű barát hajlamaikat. M lanatban, amikor a tes beszédét elmond lentik,

diplomáciai uton voltak az olasz-ne gya

A nemzetközi politik körökben ezeknek vált az a meggyőző és Olaszország köz esélyei vannak a sz megegyezésnek.

Hogy ezekre az e külpolitikai konce reagálnak, egyelőre letes tudósításaink. a francia miniszter külpolitikai tevéken gyott. Egyelőre pra csak arról számolha szlovák-orszag és a segélynyújtási egye

készülőben van a nös segélynyujtás amely betetőzése le két éve folyó közle

Franciaország háta mögött javában folynak az olasz-német közeledési tárgyalások

Az angol munkáspárt vezére azt javasolta a szakszervezeteknek, hogy békeköveteket küldjenek Berlinbe Hitlerhez

Uj olasz terv készült az olasz-abesszin viszály likvidálására. Teljes sikerrel biztatnak az angol-német tengerészeti tárgyalások

Készülőben van a román-orsz kölcsönös segélynyújtási egyezmény is

London, június 13. A walesi herceg beszéde, amelyet az angol frontharcosok kongresszusán mondott s amely a németekhez való közeledést hirdette meg, teljesen felkavarta az európai közvéleményt. Mindenütt, ahol aggodalommal néznek a hitlerista Németország veszélyeztető akciói felé, de különösen a francia érdekszférába tartozó államokban, mély megdöbbenést és csodálkozást váltott ki a walesi herceg beszéde, mely minden pacifista külsőségi mellett is a teljes behódolást jelentő azokkal a német követelésekkel szemben, amelyek a világbékét veszélyeztetik s egyben erkölcsi szankcionálását jelenti mindama borzalmaknak és jogfosztásoknak, amelyek a mai hivatalos Németország természetes velejárói.

Az angol kormány igyekezett azzal enyhíteni a walesi herceg kijelentéseit, hogy azokat nem akceptálta a kormány hivatalos álláspontjaként, hanem mint magánvéleményt aposztrofálta.

Egy újabb jelentés azonban, mely Londonból van kelteve, még a walesi herceg németbarát kijelentéseit is tullicitálja. Ez a németbarát és a hitlerizmus felé barátságosan lendülő gesztus olyan helyről jön, amely a hiradást nemcsak páratlanul szenzációssá, hanem minden idők legmegdöbbentőbb szenzációjává avatja. Nem kisebbről van szó, mint arról, hogy

Lansbury, az angol munkáspárt vezetője, tegnap elvtársai előtt azt az ötletet vetette fel, hogy az angliai szakszervezetek intézzenek levelet Hitlerhez, amelyben jelentsék be készségüket küldöttségük németországi látogatására.

Ez a javaslat mindennél élénkebb világot vet arra a szellemre, mely az angliai munkáspártot — szintén a pacifizmus cége alatt — áthatja. Ez a szellem olyan, elfeladással, olyan dezorientálással tesz bizonyosodott, amely szinte páratlanul áll a baloldali mozgalmak történetében s amely a valóságban nem jelent egyebet, mint a szocialista internacionale egyik hatalmas pártjának teljes behódolását a hitlerizmus infernalis szelleme előtt.

Az angolországi eseményeken kívül van azonban egy másik szenzációja is a külpolitikai konstellációknak. Mintha csak összebeszéltek volna: Anglia és Olaszország szinte egyszerre fedették fel németbarát hajlamaikat. Mert ugyanabban a pillanatban, amikor a walesi herceg nevezetes beszédét elmondotta, mint Genfből jelentik,

diplomáciai uton már folyamatban voltak az olasz-német közeledési tárgyalások.

A nemzetközi politikában szerepet játszó körökben ezeknek kapcsán általánossá vált az a meggyőződés, hogy Németország és Olaszország között most már komoly esélyei vannak a széleskeretű és végleges megegyezésnek.

Hogy ezekre az eseményekre a francia külpolitikai koncepció hordozói miképp reagálnak, egyelőre még nincsenek részletes tudósításaink. Amióta Laval átvette a francia miniszterelnökséget, a francia külpolitikai tevékenység némileg alábbhagyott. Egyelőre prágai jelentés alapján, csak arról számolhatunk be, hogy a cseh-szlovák-orsz és a francia-orsz kölcsönös segélynyújtási egyezményhez hasonlóan

készülőben van a román-orsz kölcsönös segélynyújtási egyezmény is, amely betetőzése lesz a két ország között két éve folyó közeledési kísérleteknek. Az

egyezmény, mint a Havas távirati iroda jelenti, hasonló lesz az orosz-csehszlovák egyezményhez.

Folytatják a német-angol haditengerészeti tárgyalásokat

Az angol-német barátság kialakulásának illetőleg perfektuálásának lehetőségét bizonyítja az a legújabb londoni jelentés is, mely szerint a német megbízottakkal ma folytatni fogják a haditengerészeti tárgyalásokat és az angol lapok reményei szerint ezek

a tárgyalások megegyezésére is fogynak vezetni.

Egyidejűleg megerősítik azt a hirt is, hogy angol részről javasolták a hatalmaknak, hogy adják hozzájárulásukat ahhoz, hogy a német hadiflotta az angol flotta 35 százalékaig legyen kiépíthető.

Az angol-német tengerészeti tárgyalások természetesen nyugtalanítólag hatnak francia politikai körökre. A tegnapi államtanácsban a pénzügyi kibontakozás lehetőségeinek megvitatása mellett szóba került az angol kormány javaslata az angol-német tengerészeti tárgyalások eredményeivel kapcsolatban s annak a jeggzéknek az ügye is, amelyet Franciaország a szovjettel kötött kölcsönös segélynyújtási egyezmény kérdésében kíván a németekhez intézni. Az angol kétkulacsosságra jellemző egyébként az a londoni hír is, mely szerint a légügyi minisztérium több kétmotoros repülőgépet rendelt a partvédelem céljaira. Szó van olyan szerkezetű monoplánról készítéséről is, amelyek nagyobb utat tehetnek meg a víz felett. Ez a hiradás annak jele, hogy a nagy barátkozás mellett az angol kormány mégsem érzi magát egészen biztonságban Hitler hangzatos pacifizmusával szemben.

Egyidejű londoni jelentés szerint harminc angol személyiség, köztük Lloyd George és Snowden, manifesztumot adtak ki, amely követeli, hogy az angol kormány tegyen meg minden erőfeszítést az általános leszerelésre. Belpolitikai téren a manifesztum kritikálja a jelenlegi nemzeti kormány politikáját, és felhívja a választókat, hogy a jövőben csak olyan jelöltre szavazzanak, akik kötelezik magukat, hogy a gazdaság erőteljes újjáépítése érdekében fognak harcolni a munkáshiány elkerülése végett.

Mialatt a Duce, ellenére a nemrégiben görögültzettel ünnepelt francia-olasz megegyezésnek, Franciaország háta mögött folytatja tárgyalásait a németekkel Franciaország és a kisantant politika háttámadására, arról sem feledkezik meg, hogy az olasz-abesszin viszály ügyét újabb ötletekkel fűszerezze. Erre vall legalább is a Daily Heraldnak az a rendkívül érdekes hiradása, mely szerint

egy újabb, Mussolinótól eredő olasz terv készült az olasz-abesszin viszály megoldására, amely jelenleg Londonban áll tanulmányozás alatt. A terv szerint Olaszország ünnepélyesen kötelezi magát arra, hogy beszüntet minden katonai műveletet és likvidálja az abesszin határkérdés problémáját, ha Abesszinia hajlandó felhatalmazni Olaszországot, egy, a területén áthaladó olasz vasutvonal építésére,

mely Massua-Borttól indulna ki, átszelné Eritreát és magdaxhoszomáliai olasz kikötőig vezetne. Az olasz terv szerint a vonal biztonságát az északkeleti vasutvonalléhoz hasonlóan demilitarizált zóna által

kellene garantálni. A vasutvonal rendőrségét és közigazgatását az olaszok látnák el, illetőleg végeznék. Az angol kormány most tanulmányozza a tervet, amely még nem került bemutatásra az abesszin kormányánál.

Egyidejű római jelentés szerint Jeftics jugoszláv miniszterelnök olaszországi látogatásának időpontját a külföldi sajtóban megjelent hírekkel ellentétben még nem állapították meg. Olasz részről újlag hangoztatják, hogy a látogatást javasló okokban semminő változás nem állott be.

Az Utro című bolgár lap szerint az olasz kormány kibérelt három bolgár hajót, hogy Romániából gabonát szállítson az afrikai olasz tartományok számára.

Berlin, június 13. (Rador.) Ma vagy holnap küldik el Londonba a meghívást a brit légióhoz, hogy küldöttsége látogasson el a német fővárosba. A Völkischer Beobachter szerint a volt frontharcosok nagy szolgálatokat végeznének mindkét állam számára.

A cluji strandon elfogták a bucuresti osztrák sajtóattasé szobaleányának gyilkosát

A gyilkos a keresztkérdések sulya alatt megtört és beismerte a gyilkosságot

Cluj, június 13. (Az Uj Kelet tud.) A cluji rendőrség bünygyi osztálya, mint az ország valamennyi rendőrsége, jelentést kapott arról, hogy Hans Lazar, a bucuresti osztrák attasé szobaleányának gyilkosa, megszökött a fővárosból és tartásák szemmel, mert valószínűleg egyelőre még Romániában bujkál valahol.

A fővárosi lapok napokon át hasábkon keresztül foglalkoztak azzal a rablógyilkossággal, amelynek a bucuresti osztrák attasé szobaleánya esett áldozatul. Öfélésege mult heti beszarabiai látogatása alkalmával Hans Lazar, osztrák attasé szintén az ünnepek színhelyére utazott feleségével együtt.

A házat szobaleányukra, Lizzie Modestre hagyták. Amikor néhány napi távollét után megérkeztek, a felült és szerte szét szort lakásban megfojtva találták a szobaleányt.

Amikor első reméltükből magukhoz tértek, értesítették a renőrséget, majd csakhamar kiderült, hogy az a valaki, aki megfojtotta a szobaleányt, ugyszólván kifosztotta az egész lakást. Semmi kétség, rablógyilkosság történt.

Már a nyomozás első lépései után arra az eredményre jutott a rendőrség, hogy a tettes nem lehet más, mint a szobaleány udvarlója, Vasile Chifa, katonai szakács, aki hosszabb ideje ismerte a leányt és gyakran fel is járt az attasé lakására.

Chifa a gyilkosság után nyomtalanul eltűnt, ami még inkább feléje terelte a gyanút. A szakács fényképét szétküldték az ország valamennyi rendőrségében pontos személyleírásával együtt.

Több napon át hiába nyomozott az ország valamennyi bünygyi rendőrsége. Tegnap a késő déli órákban az egyik cluji rendőrségi tisztviselő azzal ment be Draghiciu rendőrigazgatóhoz, hogy a strandon egy fiatalembert látott, aki feltűnően hasonlított a körözött katonai szakácshoz. Draghiciu rendőrigazgató Diosan detektív és két bucuresti rendőrségi tisztviselő társaságában azonnal a strandra sietett, ahol megtalálták a fiatalembert, aki gondtalan arccal, vigan sütkérezett a strand pázsitján. Draghiciu és kísérei azonnal felismerték. Semmi kétség, Vasile Chifa került horogra. Hozzáléptek a fiatalember-

IGEN SOKAN SZENVEDNEK VÉRSZEGÉNYSÉGBEN ÉS ANNAK EGYIK LEGKELLEMETLENEBB TÜNETÉBEN: SZÉKREKEDÉSSEN!

A vérszegénységben szenvedők legtöbbnyire székrekedésben is szenvednek. Amellett étvágytalanok is és a székrekedés folytán az étvágytalan-ság csak fokozódik. Ennek a kellemetlen tünetnek könnyű elejét venni egy ideális hashajtóval, az ARTIN-nal. ARTIN ideális enyhe hashajtó, nem gyengíti a szervezetet, hanem előmozdítja a vastagbél működését. Állandó használat esetén sem okoz bélrenyheséget.

ARTIN

Dr. WANDER
üzemek készítménye.

Árak: 21, 36, 97

hez és felszólították, hogy igazolja magát. A fiatalember eleinte vonakodott, majd kellenül a kabinja felé igyekezett. Közben igyekezett a strand népebb területein elérni a kabin és az egyik kabinornál szökést kísérelt meg. A rendőrségi tisztviselők azonban utána vetették magukat és sikerült ártalmatlanná tenniük. Ekkor már belátta, hogy nem szabadulhat meg. Megmondta, hogy Vasile Chifának hívják, de látszólag csodálkozva kérdezte, hogy mit akarnak tőle? Rövid idő múlva már a rendőrségen Draghiciu igazgató szobájában megkezdtek kihallgatását.

Mindent tagadott először. Semmi köze a gyilkossághoz. Nem is ismerte a leányt, valakivel összetévesztették. Nemsokára azonban a keresztkérdések sulya alatt beismerte, hogy ismerte a leányt, sőt közeli barátságban voltak. Majd lassanként rátért a gyilkosságra is. Beismerte, hogy megfojtotta a leányt, de tagadja, hogy előre megfontolta volna, vagy rablási szándékkal ment volna fel.

Itt újabb keresztkérdések következtek. Draghiciu rendőrigazgató fejére olvassa a bucuresti rendőrség nyomozásának eddigi eredményét, amely szerint előbb dulakodott a leánnyal.

— Igen, igaz, — mondja nyugodtan — dulakodtunk. Ne makartam bántani, de amikor Lizzie nem engedte, hogy a lakást kifosztam, dulakodni kezdtünk. Ő ellenkezett, én feldühödtem, már nem is tudtam mit csinálni. Akkor ébredtem tudatára, amikor megfojtottam. Beismeri, hogy kifosztotta a lakást, majd a rablott pénzzel és ékszerekkel egyenesen Clujra jött. Itt van már három napja. Minden este az Azugában mulatott, rengeteg pénzt szört szét. Tegnap délelőtt kiment a strandra, ahol aztán lefűlélték.

Chifa 25 év körüli fiatalember. Jólöltözött, középsztyábeli benyomását kelti. Vastag bilincsel a kezén ül Draghiciu rendőrigazgató szobájában. Holnap reggel viszik Bucurestibe, ahol tovább folytatják a nyomozást.

HIDEJES AZ ÜZLET LELEKE: HIDEJESSEN AZ UJ KELET...

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, pénteken dupla műsor 15 és 20 lejes helyárral: I. Nyomorultak I. rész. Főszerepben: Harry Bauer. II. Méltóságos asszony trafikja. Főszerepben: Nagy Kató, Willy Fritsch, Hansi Niesse. Előadások kezdete: Nyomorultak 3, 6, 9 órákor, Méltóságos asszony 5, 8, 11 órákor.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtöktől: Világsemmény: A színes fátol. Somerset Maugham pályadíjas regénye filmen. Főszerepben: Greta Garbo, Herbert Marshall és Warner Oland. Ezen filmnél esti 11 órai kezdettel éjjeli előadás is van.

A SZINKÖR-MOZGÓ MŰSORA:

A Szinkör-mozgó a leghűvösebb nyári mozgó Ma nagy kettős műsor egy helyért: 10 és 17 lej. I. Premier: Sanghai Mimi, ragyogó vigjáték, gyönyörű zene, harsogó kacagás. Főszereplők: Lew Ayres és Alice Faye. II. Helyet az öregeknek! (Minden jó, ha a vége jó). Brodsky Miklós világhírű zenés víjátéka. Szóke Szakáll, Bárony Rózi, Halmay Tibor, Verebes Ernő és Huszár Pufi alakítása. A film Budapestben készült és Budapestben játszódik le.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, június 14.

- Bucaresti. 12: Lemezek. 13.15: Hírek. 17: Motzoi-zene. 20.15: Rádiózenekar. 21.05: Beethoven: B-dúr zongoratrió. 21.50: Rádiózenekar. 22: Hírek franciául.
- Budapest. 6.45: Torna, utána hanglemezek. 10: Hírek. 13.30: Szalonzene. 17.20: Hanglemezek. 19.30: Közvetítés az Operaházból: Pillangókisasszony. 22.45: Cigányzene. 0.05: Hírek.
- Bécs. 22.05: Bécsi keringők. 22.30: A bécsi szimfonikusok hangversenye.
- Brüsszel. 19.15: Soss énekesnő Rimszki-Korszakov dalokat énekel.
- Droitwich. 20.30: Tarka zenés est. 22.15: Szalonötös szopránokkal.
- Hamburg. 16: Könnyű zene.
- Huizen. 19: Mandolinzenekar.
- Lipese. 17: Szimfonikus zenekar.
- Ljubljana. 20: Operettársulat. 22: Énekzenekari kísérettel.
- Luxemburg. 21.45: Francia dalok. 22.25: Jazz.
- Milánó. 17.05: Kamarazene. 20.50: Reklámszene.
- Oslo. 22.15: Lemezek.
- Palermó. 20.15: Vegyes zene.
- Poste Parisien. 18.57: Ravel: Három négerdal. 19.32: Indulólemezek.
- Rádío Paris. 20.45: Dalcst.
- Regional (angol). 20.30: A londoni zeneünnep utolsó hangversenye, Toscanini vezényletével.
- Riga. 22.20: Könnyű zene.
- Róma. 17.05: Hangverseny.
- Stockholm. 22: Szórakoztató zene.
- Toulouse. 19.50: Filmlemezek. 20.30: Argentin zenekar. 23: Jazz. 23.50: Szimfonikus lemezek.
- Varsó. 12.15: Szalonzene. 21: Szimfonikus hangverseny.

Június 15. szombat.

- Bucaresti. 12: Lemezek. 17: Rádiózenekar. 19.25: Új lemezek. 20: Jazz. 21.30: Hírek. 21.50: Hárfaszóló. 22.15: Hírek németül és franciául. 22.35: Vendégül zene.
- Budapest. 6.45: Torna. Utána hanglemezek. 10: Hírek. 12.05: Szalonzene. 13.30: Hanglemezek. 17: Zongorasóló. 21.15: Jazz és cigányzene, Kalmár Pál énekszámával. 22: Hírek. 22.45: Az Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye. 24.05: Hírek.
- Bécs. 19.20: Jazz. 22.10: Rádiózenekar. 23.45: Szimfonikus lemezek.
- Brüsszel. 20: Zsidó zene lemezek.
- Deutschlandsender. 23: Táncczene.
- Droitwich. 21.45: Borodin: Igor herceg opera második felvonásának közvetítése.
- Hilversum. 19.10: Kivánságlemezek. Utána Puccini: Tosca, háromfelvonásos opera lemezek.
- Huizen. 20.40: Könnyű zene.
- Kalundborg. 22: Rádiózenekar.
- Königsberg. 21.10: Tarka est.
- Palermó. 20.45: Operarészletek.

Augusztus 20-án ül össze a 19. cionista világkongresszus

London, június 13. A Cionista Szervezet központi irodája közli, hogy a tengerentúli cionista szervezetek kívánságára a cionista exekutívó úgy határozott az Akciós Comité elnökségével egyetértésben, hogy egy héttel előbbre helyezi a 19. kongresszus dátumát. Eredetileg augusztus 27-re tűzték ki a kongresszus kezdetét, az exekutívó legújabb intézkedése szerint azonban augusztus 20-tól augusztus 30-ig fog tartani a cionista parlament ülészaka Luzernben.

A kongresszus után vagyis szeptember 1-től 3-ig az ujonnan megválasztott cionista Akciós Comité fog tanácskozni.

Ugyancsak Luzernben fog összeülni szeptember 4-én és 5-én a Jewish Agency counciljának 4. ülészaka. A tanácsülés után az ujonnan vaetoihsnrldu etaoihs lasztott Administrative Committee fogja megtartani alakuló ülését.

Igy a kongresszusi tanácskozások augusztus 20-tól szeptember 6-ig fognak tartani.

Rövid hírek az épülő országból

Hivatalos jelentés szerint 1935 április havában 4556 zsidó vándorolt be Palesztinába, ezek közül 273 a kapitalisták kategóriájába tartozott, vagyis minimálisan 1000 font tőkével rendelkezett. Ugyanezen idő alatt 57 arab vándorolt be az országra. 1935 májusában a zsidó bevándorlók száma 4110 volt, köztük 350 kapitalista.

A varsói Palesztina-Hivatal közlése szerint 1935 első öt hónapjában 10.888 zsidó vándorolt Lengyelországból Palesztinába. 1934 első öt hónapjában 5035 volt a lengyel bevándorlók száma, vagyis tavaly óta kétszeresére emelkedett a lengyel állja.

Arko közelében új mezőgazdasági kolóniát alapítottak. Kiszparasztok telepednek itt le, akik gyümölcs- és zöldségtermeléssel, valamint baromfitenyésztéssel fognak foglalkozni. Ez az első telepítési pont ebben a kerületben. A Soskin-féle telepítési terv szerint 250 családot fog magában foglalni a kolónia. Ötven család már meg is kapta a maga parcelláit, főleg németországi bevándorlók.

Kfar Chassidim kolónián összeütözközésre került a sor zsidók és arabok között, miután 56 arab jogtalanul elfoglalta a Keren Kajemeth földjét. Rendőri jelentés szerint 4 zsidó és 5 arab megsebesült, 17 arabot letartóztattak.

A palesztinai kormány 15.000 fontot bocsátott a jeruzsálemi városi tanács rendelkezésére sürgős közmunkák végrehajtása céljából.

Az amerikai Cionista Szervezetnek egy küldöttsége érkezett Jeruzsálembe. A delegáció átnyújtotta M. M. Ussischkinnek, a KKL elnökének annak a 12.000 amerikai zsidónak a névlistáját, akik hozzájárultak az Ussischkin nevére alapított Kfar Menachem kolónia alapjához.

Dr Werner Senator, a Jewish Agency exekutívójának nemcionista tagja, Európába utazott, hogy előkészítse a Jewish Agency

Counciljának ülését, melyet a cionista kongresszussal párhuzamosan fognak megtartani. Dr Senator több országot fog felkeresni.

Az angol király születésnapján nagyszabású ünnepségek és katonai parádék voltak Palesztinában, melyeken a zsidók is részt vettek. Sir Arthur Vauchope fő kormányzó kertünnepélyt rendezett délután a palesztinai előkelőségek tiszteleére és királyi kitüntetést nyújtott át Jizchak Wilkanskynek, a Jewish Agency mezőgazdasági ügyosztálya vezetőjének, Schoschana Persitznek, a telavivi városi tanács női tagjának, valamint Ábrahám Goldvaternek, a Palestine Corporation vezérigazgatójának.

A Vaad Leumi, a palesztinai zsidó nemzeti tanács hozzájárult az Assefath Hanivcharim, a palesztinai zsidó nemzetgyűlés választásainak előkészítéséhez. Felszólították az összes közszékeket, kolóniákat és telepítési pontokat, hogy készítsék el választóik névlistáját.

Az „Alidfaa” című arab lap szerint Wauchope fő kormányzó össze tervezett londoni útja után fogják nyilvánosságra hozni a palesztinai törvényhozó tanácsról (Legislative Council) szóló rendeletet. A tanács-választásokat 1936-ra írják ki és a végrehajtó bizottságban a zsidó, muzulmán és keresztény lakosság egy-egy képviselője, valamint a tisztviselői kar reprezentánsa foglalja helyét a fő kormányzó elnöke alatt.

Hassan Sidki Dajani nevű ismert arab tudós hír szerint politikai tervezet nyújtott át a palesztinai fő kormányzónak, melyben javasolja, hogy a mandátum rendelkezéseinek tiszteletben tartása mellett zsidók és arabok vegyék át Palesztina közigazgatását a két nép szoros együttműködése alapján.

Férfi tisztviselő lakótársat keres kellemes, különbejárattal butorozott szobához. (Fürdőszobahasználat). Értekezni: Török Mária, Str. Stroescu 11/a, délután 2½-4-ig, este 8-9-ig.

Építési zsebkönyv

Építésszek — Építési vállalkozók! Uj, nagyon fontos szakkönyv!

Írta: Dr. ing. Möller Károly.

Az 1200 oldalas könyv tartalma: Anyagvizsgálat. A szerkezetek biztonsága és építőanyagok megengedhető igénybevétele. A beton. Betonra káros hatások. Építési anyagok sulya és méretei. Anyag és munkahibák a különböző építők munkáknál. Hőszigetelés. Nedvesség elleni szigetelés. Hang és rezgés elleni védekezés. Tűelölészek. Kémények. Kályhafűtés. Központi fűtés. Szellőztetés. Épületek akusztikája. Gázberendezések tervezése és kivitelezése. A villamoság alkalmazása. Vízvezeték. Építésszek és légkör. Nemesvakolat használati utasítása. Disztribúció. Gyárkémények. Kazánbefalazás. Felvonók. Építőipari hatáskörök. Épületek becslése. A nappali világítás megtervezése. Világítás. Tervezési adatok és méretábrázatok. Városi utak építése. Vasszerkezetek. Vasbetonszerkezetek. Talajmechanika. Földnyomás. Építőmunkák anyag- és munkaszükséglete. Matematika. Épületszerkezetek mechanikája. Földmértékek. Statikai számításoknál felveendő terhelések.

Puha angolvásonkötésben 726 lej LEPAGE-nál Cluj. Vidékre azonnal portómentesen utánvétellel.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyezzeri közlésnél egy aró 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Leghísebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Feligide levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „Mirea” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

Egy jókarban levő Biedermeyer szalongarnitúra 2000 lejért eladó. Str. Andrei Muresan 26.

Jóforgalmu fehér pékműhely lakással kiadó, zsidók előnyben. Spinher Julia, Tasnad-Blaja.

Rentabilis gyárvállalat 150.000-200.000 lejjelel pézes társat keres, tőke és egzisztencia biztosítva. Cim a kiadóban.

Napi 130 liter tejet felhozó, teljesen felszerelt tehénészet, jó vevőkörrel, valamint egy holdas telek, gyümölcsösselel, lakóházzal, istállóval és melléképületekkel eladó. Cim a kiadóban.

Szódaviztöltő gépet és üvegeket keresek megvételre. Ajánlatokat „Armejelöléssel” jeligére a kiadóba kérek.

Üzletet vagy üzlethelyiséget keresek vidéki városban is. Részletes ajánlatot „Önállóítás” jeligére a kiadóba kérek.

Mindenkinek tudnia kell, hogy finom maradék férfiszöveteket féligyen kaphat Partie üzletben, Reg. Ferdinand 3, udvarban.

Igen szép 27 kvadratos (6x4½) smyrnaszőnyeg, teljesen jó állapotban olcsón eladó. „Diversum”, Saguna 3.

Tizennégy évi szolgálat után állását vesztett volt aljegyző, perfekt román, magyar, német és héber nyelvtudással, chimis, rase, gemore ismerettel, bármilyen szerény állást vállalna, hogy nagyszámú családjának nyomorán némiképp enyhíteni tudjon. Steiner József, Carnitel, p. u. Borod, jud. Bihor.

Kiadó 3 szobás, komfortos modern, kertese uj villa. Fántánelei 7. Sétatér mellett.

Butorozott szoba olcsón kiadó. Cim a kiadóban.

A borsec fürdői Hoffmann-féle orth. köser vendéglő Klein Miksa tárgumuresi gyümölcszöldségkereskedő betársulásával, ujonnan átalakítva megnyit.

Elegánsan butorozott szoba, fürdőszoba használatlalt, teljes ellátással is azonnal kiadó. Semlyén Tivadarné, Str. Xenopol 7.

חברת ימי תרץ ישראל

PALESTINE MARITIME LLOYD Ltd.

HAIFA

Az első Zsidó Tengerhajózási Társaság hajóinak nyári menetrendje:

Indul Constanzából:

Har Cion	június 16	Jegyárak:
Har Karmel	június 25	Constanța-Haifa
Har Cion	július 4	I/a osztály Lei 6000
Har Karmel	július 13	I/b osztály Lei 5000
Har Cion	július 23	II osztály Lei 4000
Har Karmel	augusztus 1	Constanța-Haifa és vissza
Har Cion	augusztus 11	I/a osztály Lei 9000
Har Karmel	augusztus 20	I/b osztály Lei 8000
		II osztály Lei 7000

Jegyeket kibocsát és mindennemű felvilágosítással szolgál: Az erdélyi, bánáti, magyarországi, csehszlovákiai, jugoszláviai vezérképviselet:

UJ KELET utazási osztálya

Vidéken az Uj Kelet fiókkiadóhivatalai és tudósítói szolgálnak felvilágosítással.

PÉNTEK, 1935.

HIR

— Tiz napig ötvétszázvezmény. A CFR igazgató június 14 déli 12 óra 24 óráig 50 százalékos lép életbe az összes vasdigi kedvezményekkel napos 50 százalékos előnye is van, hogy a válthat anélkül, hogy a lene bélyegeztetni a jeggyel megszakításokkal.

— A csángók elitélése hadbíroság előtt. Többször hogy a ghimesi csángók latban letartóztatták Mayer László jogászt szabót. Mint ismeretes, lázadásban törtek ki a nérszt — állítólag — a másrészt a többségi falu ért. A csángók közül tölitottak és számosakat a fiatalember „Apel” cimertott be a deji törvényszé a deji törvényszék tárgya Ebben a két fiatalember gók elitélése miatt és helyezésüket. Mayert és tattak Dejen, majd Cluj és átadták mindkettőt a hadbíroság péntekre tűzt váth perének tárgyalását reg ghimesi csángó vonu.

— Székrekedésnél, gyors tési zavaroknál, gyomorég nál, vértódulásnál, fejfáj nál, általános rosszullétnél gyomorra egy pohár te József” keserűvizet.

— A carei papírgyár n kásáért. Careiból jelentik tőkével indult carei papir Careiban nincs munkané négy-öt száz munkásna most pedig azokról is g akik betegség, szerencsétl ből munkaképtelenné váltí rült kertünnepélyt rendez város társadalmának min seive volt, elsősorban a munkástestvéreik helyzeté papírgyár teljes tisztívt Schweighoffer Mátyás, B Miklós, Schwartz Kálmán, del József, Melinda és Né lélekkel dolgoztak a sike jára hagytuk, akiket els említsünk: Weinberger Sa ger József igazgatókat, készsége valósította meg lyezésének alapját. A car tanujelét adta annak, ho ott, ahol adni kell és segí

— A tg.-muresi konfer busz indul, ha lesz 25 jelevenni szándékosnak, pénté zött jelentkezzenek a Szó Saguna 7. Tour-retour Le

Püspök

Báile-Episc

Oradea mel

600 év óta használt rádiumos hőforrásait vény, csusz, ischiás és ellen.

Iszapfü

pöstyéni módszer egéss pakkolások, szakorvos mellett.

Erdély lego gyógyhe

penzió 90 lejtől három szoba és fürdő. 50% mény. Orth.

Zene, tánc, gyógyto

Románia hullámfü

Kérjen prospe

alkozók!
könyv!

könyv

Károly.

na; Anyagvizs-
sága és építő-
vétele. A be-
pítési anyagok
munkahibák a

Hőszigetelés,
hang és rezgés
ek. Kémények.

Szellőztetés
rendezések ter-
amosság alkal-

és légkörtan.
ntása. Dismütü-
Kazánbefejezés.

örök. Épületek
és megtervezése.

S mérettábláza-
Vasszerkezetek.

chanika. Föld-
és munkaszük-
pületszerkezetek.

Statikai szá-
rhelemek.

lej LEPAGE-
portómentesen

lej, vasgáztól
hirdetés 20 lej

kedvezmény,
Jelölés
portómentesen

nyelvet
rendelkező „Má-

Andrei Muresan

lakással ki-
Julia, Tasnad-

50.000—200.000
és egzisztén-

teljesen fel-
örrel, valamint

keresek
„Önállóst-

gyo finom ma-
kphat Partie

6x4%) smyrna-
an olcsón eladó.

án állását vesz-
omán, magyar,

modern, kertes
er mellett.

féle orth. kóser
uresi gyümölcs-

ba, fűrdőszoba
s azonnal kiadó.

HIREK

Tíz napig ötvenszázalékos vasuti kedvezmény. A CFR igazgatósága közli, hogy június 14 déli 12 órától június 20 éjjel 24 óráig 50 százalékos vasuti kedvezmény lép életbe az összes vasutvonalakon. Az eddigi kedvezményekkel szemben a mostani 10 napos 50 százalékos engedménynek az az előnye is van, hogy a közönség féljegyvet válthat anélkül, hogy a leszállásnál le kellene bélyegeztetni a jegyet. A kedvezményes jeggyel megszakításokkal is lehet utazni.

A csángók elítélése elleni tiltakozás a hadbírósg előtt. Többször hírt adtunk arról, hogy a ghimesi csángók lázadásával kapcsolatban letartóztatták két hónappal ezelőtt Mayer László jogászt és Horváth Sámuel szabót. Mint ismeretes, a mult estendőben lázadásban törtek ki a ghimesi csángók egy részét — állítólag — a nagy adóterhek miatt, másrészt a többségi falubeliek magatartásáért. A csángók közül többet bíróság elé állítottak és számosakat el is ítélték. A két fiatalember „Apel” címen tiltakozó ívet nyújtott be a deji törvényszéki elnöknek, ugyanis a deji törvényszék tárgyalta a csángók perét. Ebben a két fiatalember tiltakozott a csángók elítélése miatt és kérték szabadlábra helyezésüket. Mayert és Horváthot letartóztatták Dejen, majd Clujra szállították őket és átadták mindkettőt a hadbírósgnak. A hadbírósg péntekre tüzte ki Mayer és Horváth perének tárgyalását, amelyen egész se-reg ghimesi csángó vonul fel tanuként.

Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általában rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

A carei papírgyár munkaképtelen munkásaiért. Careiből jelentik: A huszmillió alaptőkével indult carei papírgyár fennállása óta Careiban nincs munkanélküli. Téli-nyáron négy-öt-száz munkásnak juttat kenyert, most pedig azokról is gondoskodni kívánt, akik betegség, szerencsétlenség vagy más okból munkaképtelenné váltak. Fényesen sikerült kertünnepélyt rendezni, amelyen Carei város társadalmának minden rétege képviselve volt, elsősorban a munkásság, hogy munkástestvéreik helyzetén segíthessenek. A papírgyár teljes tisztviselőikara, de főleg: Schweighoffer Mátyás, Bertl Sándor, Scher Miklós, Schwartz Kálmán, Léb György, Bendel József, Melinda és Nagy Margit szívvlelékekkel dolgoztak a siker érdekében. Utóljára hagytuk, akiket elsőnek kellett volna említsünk: Weinberger Sándor és Weinberger József igazgatókat, akiknek áldozatkészsége valósította meg a munkások segítségének alapját. A carei papírgyár ismét tanujelét adta annak, hogy mindig az első ott, ahol adni kell és segíteni. (r. i.)

A tg-muresi konferenciára egy autóbusz indul, ha lesz 25 jelentkező. Akik résztvenni szándékoznak, péntek d. e. 9—12 között jelentkezzenek a Szövetség irodájában, Saguna 7. Tour-retour Lei 110.

Püspökfürdő

Băile-Episcopesti

Oradea mellett

600 év óta használgják 42 c. kőnes rádiumos hőforrásait reuma, köszvény, csusz, ischiás és női betegségek ellen.

Iszapfürdő

pöstyéni módszer egész fürdők, tagpakkolások, szakorvos felügyelete mellett.

Erdély legolcsóbb gyógyhelye

penzió 90 lejtől háromszori étkezés, szoba és fürdő. 50% vasuti kedvezmény. Orth. kóser étterem. Zene, tánc, gyógytorna, tennisz.

Románia első hullámfürdője

Kérjen prospektust.

Bălcescu községben tűz ütött ki, amely kilenc házat elhamvasztott

Egy és félmillió lej a kár. Nem ehet tudni, hogy mi okozta a tüzet

Cluj, június 13. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délután hatalmas tűz ütött ki a Huedin környéki Bălcescu községben. A tűz keletkezésekor értesítették dr. Dunca Jenőt Cluj megye prefektusát, aki azonnal intézkedett, hogy a huedini tüzoltóság vonuljon ki a helyszínre. Majd amikor újabb jelentés arról értesítette a prefektust, hogy a huedini tüzoltóság már egymaga nem tud megbirkózni a tüzzel, dr. Dunca prefektus felszólította Rosescu cluji tüzoltóparancsnokot, hogy megfelelő tüzoltó legénységet küldjön ki a tűz szin-

helyére. Rövid idő múltán a cluji tüzoltóság a huedini tüzoltókkal karöltve feküdt neki a tűz eloltásának. Ekkor azonban már több ház lángokban állott. Mire a cluji tüzoltóság a helyszínre érkezett porrá égett a bälcescu iskola és több magánház. Összesen kilenc ház pusztult el a tűzben. Dr. Dunca prefektus nyomozást vezetett be a tűz keletkezésének kiderítésére. Eddig azonban nem sikerült világosságot deríteni arra, hogy mi okozta a kilenc ház elhamvasztását és ezzel együtt az egy és félmillió lej kárt.

Lelőtte fiát, majd önmagát egy örmester. Bucurestiből jelentik: Ma reggel 8 órakor Ploestiben az Enachita Vacarescu utcában levő lakásán Calinoiu örmester, a katonai iskola pénztárosa, lelötte fiát, majd öngyilkosságot követett el. Az örmester azonnal meghalt, fia agonizál.

Brodetsky professzor az angliai egyetemi tanárok szövetségének elnöke. Liverpoolból jelentik: Dr Selig Brodetsky professzort, a cionista exekutív politikai osztályának vezetőjét az Asoation of University Teacher, az angliai egyetemek tanárai és docensei szövetségének elnökévé választották meg. A szövetség, mely 1916 egyetemi tanárt foglal magában, liverpooli konferenciáján vendégfogadó bizottságot alakított a külföldről elüztöt tudósok támogatása céljából és a nemzeti mekkélt tudósok támogatására alakult bizottságot az egyetemek Grenobleban megtartandó nemzetközi konferenciáján Brodetsky professzor fogja képviselni.

Tiszújítási közgyűlés a cluji Zeire-Mizrachiban. F. hó 10-én tartotta meg a cluji Zeire-Mizrachi tisztújító közgyűlését a Str. Gen. Berthelot 8. szám alatti helyiségében. A közgyűlésen, amely egyuttal a helyi Zakén Mizrachi reorganizálása céljából való összejövetel is volt, nagy számban vettek részt a tagok és egyhangulag közönetet szavazva a távozó vezetőségnek, amely oly nehéz időben is a Mizrachi eszméért küzdött itt Clujon, a következő új vezetőséget választotta meg: Diszelnökök: Ráv Klein Eliahu, elnök: Ullmann Andor, társelnök: Weiss Mose és Schechter Andor, pénztárnok: Glaser Izidor. Politikai referens: Szegall Dov, kultur-referens: Schwartz Zoltán, alapok biztosa: Léb Ilés, ellenőr: Ullman Dezsó, Brith delegátusok: Szegall Márton és Rosenberg Jenő. Fenti vezetőség, amely a Mizrachi ifjuság régi harcosharcájából rekrutálódik, biztosíték arra nézve, hogy a cluji Ceire Mizrachi újabb munkához lát, hogy a helyi csoporthoz méltó helyét a szervezetben elfoglalhassa.

Istenkeresők a Kárpátok alatt

a címe Schön Dezső szenzációs regényének, amely a Kárpátokon inneni chaszidizmus hősközlő szöve

Az Uj Kelet június 18-i számában kezd el közlését ennek a lélegzétviszafójtóan érdekes regénynek, amely pontos korrajzát és társadalmi képét adja az egykori magyar területeken forradalmi erővel kiborított chaszidizmusnak.

Ez a ragyogó tehetséggel megírt regény feltárja okait annak a hatalmas erőnek, amely a zsidó tömegek szét hullását megakadályozta és amely a szó és a hit csodálatos erejével a zsidóságot konzerválta.

Ez a regény kulcsa a mai erdélyi chaszidizmusnak, Reb Majse Teitelbaum késői örökségének megértéséhez.

Istentisztelet a Poale Cedek templomban. Péntek este a Poale Cedek templomban Weisz Izidor főkántor kórusral vezeti az istentiszteletet. A szombati reggeli imá szintén a főkántor végzi az énekkar közreműködésével.

Romániai és amerikai zeneszerzők egyesületének szolidaritása. Horvát Gyula, a huedini Royal mozgóképszínház tulajdonosa soha életében nem tudta, hogy létezik egy amerikai zeneszerzők egyesülete, amelynek be kell fizetni a vetített hangosfilmekben szereplő zene adóját, mert a film történetesen, amiről szó van, amerikai. Azt sem tudta Horvát Gyula, hogy ha netalán elmulasztja ennek az adónak a befizetését, akkor a romániai zeneszerzők egyesülete fogja felelősségre vonni ugynevezett szolidaritásból. Ez a szolidaritás ugyan nagyon is egyoldalú, mert bennünket ugyan elárasztanak az amerikai hangosfilmek, de az amerikai zeneszerzők egyesületének ezzel szemben nincsen sok dolguk velük. Horvát Gyulát tehát felszólította a romániai zeneszerzők egyesülete, hogy azonnal fizesse meg a nevezett film zenéje utáni adót, mert különben szolidaritásból kénytelenek lesznek büntvádi feljelentést beadni ellene. Horvát Gyula ezt sehogyan sem értette, mert tudta, hogy némelykor vetítették egy-egy amerikai hangosfilmet is, de az még a tegnapi tárgyaláson sem ment a fejébe, hogy miért a romániai zeneszerzők perelik ezért? Majd azonnal védekezett, hogy a nevezett filmet nem is adták elő, mert a vetítőgép hasznavehetetlen volt. A bíróság ezt nem fogadta el mentésnek, hanem felszólított Horvát Gyulát, hogy az üres mese helyett mondja meg a tiszta igazságot, ha könnyíteni akar helyzetén. A moziás azonban kitartott első állítása mellett. Az ítélet kihirdetését jövő hétre halasztotta a törvényszék.

Bibescu herceg Brüsszelbe repült a repülő-kongresszusra. Bucurestiből jelentik: Ma reggel Bibescu herceg Bázu Cantacuzino által vezetett gépén elindult, hogy le szállás nélkül Brüsszelbe repüljön, ahol a herceg a repülő vörös kereszt kongresszusán elnököl. A kongresszus hír szerint II. Károly királyt repülői érdemeiért védnökévé fogja választani.

A Banca Nationala ajándéka a királyi alapítványoknak. Bucurestiből jelentik: A restauráció alkalmából a Banca Nationala a Crisoveloni bank épületét a királyi alapítványok rendelkezésére bocsátotta.

Erős, vérbő, kövér emberek igranak naponként, reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert ez reades gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitünően szabályozza a vérkeringést.

A somcuta-marei Aviva-Barisszia fagyaltólátánja. Vasárnap, június 9-én fényes erkölcsi és anyagi eredménnyel záródó fagyaltólátánt rendezett az Aviva-Barisszia helyicsoport, amelyen a Mizrachi szervezet számos tagja is résztvett. A meleg hangulatban lezajlott fagyaltólátán keretében Berger Mose, az A. B. munkavezetője nívós előadást tartott a cionizmus történelmi fejlődéséről egészen Herzl Tivadar fellépéig. Dr Farkas Ernő „A sárka folt” c. sajtószerményü költeményét adta elő hatásosan. A délután — amelyen a Wizo részéről dr Jakab Menyhértné, a Zsidó Nőegylet részéről dr Blumenfeld Dezsőné elnökök is résztvettek — a legmelegebb hangulatban a késő esti órákig eltartott s a összejövetel nívóját emelték a szebbnél-szebb héber dalok is, melyeket az ifjusági szervezet tagjai adtak elő.

HETENKÉNT

csoportos és egyéni utazásokat rendez

PALESZTINÁ-ba

az

O. R. T.
Organizația Română de Turism
Bucuresti, Str. Lipscani No. 19.
Prospektussal és ingyen információval szolgálnak képvisletek: Cluj: O. R. T. Regele Ferdinand ut 33. Telefon 10-26. Oradea: Leitner Zoltán Saguna u. 11. Sighet: Stein Lázár Dr Ion Mihalyi ucca 9. Satu-Mare: Tevjovitz József, Hotel Dacia

A Cur-Salom szöv. társ. cluji körzetének tagjai e hét elején tartották meg értekezletüket a tagok élénk részvétele mellett, dr Pollák Sándor elnöklele alatt, aki beszámolt az aradi taggyűlés határozatáról, mely hivatalva van biztosítani a társaság többségét képező és Erdélyben lakó tagok akaratának a respektálását és ismertette az aradi iroda átadásának megtörténtét. Dr Fenichel József ügyvezető igazgató hosszu és kimerítő előadásában kifejtette a haifai közgyűlés historikumát, biztosította a tagokat arról, hogy az új vezetőség egyedüli intenciója a tagok érdekének a leghatásosabb megvédése, a káros spekulációknak meggátlása és mindent el fog követni annak a végcélnek a megvalósítására, hogy a kitelepülni akaró tagok ott szolid egzisztenciához juthassanak, mely tekintetben a hozzáintézett többféle kérdésekre igen értékes információkat adott, kérve, hogy az új vezetőség iránt bizalommal viseltesse. Dr Neufeld Jenő, mint az új igazgatóság egyik teljesen érdektelen tagja is annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy az új vezetőség működése felette előnyös lesz a tagokra nézve. Zélig Samu, Lövy Ignác, majd Schwartz Miklós örömmel fogadják az új vezetőségnek ezen megnyilatkozását és a maguk részéről is biztosítják az igazgatóságot támogatásukról ebben a beígért irányu működésben. A gyűlés elhatározta, hogy a cluji körzetet újra megszervezi, ennek elnökévé dr Neufeld Jenőt, titkárává Schwartz Miklóst választotta meg. Ezen körzeti ingyenesen működő iroda állandóan informálni fogja a körzeti tagokat. Dr Pollák Sándor zárószavaiban leszögezi az új igazgatóság iránt megnyilvánult bizalmat, buzdítva dr Fenichel ügyvezető igazgatót, hogy programjukhoz hiven fejtse ki működésük: a tagok érdekében, akik ebben öt készséggel fogják támogatni és meg fogják találni a módját annak, hogy elismerésüknek méltó módon kifejezést adjanak.

Héber vizsga az oradeai zsidó lyceumban. Felemelő érzés volt részünkre végignaglatni az oradeai zsidó lyceum növendékeinek évváró vizsgáját. Ünneplésnek mondom, mert nemcsak külsőségeiben, de eredményeiben is annak bizonyult. Dr Rosenstock Sámuel tanár tanítványai illekezetes vizsgát tettek. A lyceum igazgatóságának padosrai között. Nem sablonos recitálások alakjában történt a felelés és meglepően értelmesen válaszoltak a dr Kecskeméti fő-rabbi által feltett külön kérdésekre is. És ha elgondolom, hogy mindez rövid hét hónap eredménye, akkor csak csodálattal adóhatunk egy dr. Rosenstock pedagógiai készségének, mint a tanítványok szorgalmának és nyelvi iránti szeretetének. Ugy éreztük, hogy ezekben a gyerekekben él az eszme, ezek a gyerekek mind megmaradnak a zsidóságnak. Weinstein VI-os diák szép héber beszédben üdvözölte dr Kecskeméti főrabbit, az őket oktató dr Rosenstockot, valamint a vizsgázó bizottságot. A főrabbi abban az értelemben válaszolt, hogy buzdította az ifjuságot, hogy tökéletesítsék annyira héber tudásukat, hogy az necsak a mindennap nyelvévé váljon, de a zsolnárokat is élvezhessék. Dr Markovits József — akinek főrése volt a szép ünnepegy megrendezésében — szintén héberül a Brith Ivrit Olamit képviselőtében beszélt, beszédét magyarra is lefordította és köszönetet mondott a Lyceum igazgatóságának. Dr Kecskeméti főrabbinak, az orth. és neolog hitközségeknek, a WIZO-nak, Zs. N. Széknek, a Jeciva kulturegyesületnek, mely egyesületek képviselői nagyszámmal jelentek meg a záró vizsgán. Azon reményének adott kifejezést, hogy az elért eredmények hatása alatt a zsidó közületek még hatásosabban fogják támogatni a héber kulturmozgalmat. Ezután sor került a jutalmak kiosztására, jutalmat kaptak: I. osztályból: Deutsch István, Nádor Pál; II. o.: Benedek Tibor, Feld János, Silber József; III. o.: Blum Miklós, Balázs János, Schapira Tibor; IV. o.: Goldfeder Sándor, Katzender Imre, Schwarz Ernő; V.: Benedek István, Keleti László, Kertész Béla, Löbl Loránt; VI.: Berger Béla, Blum Ernő, Weinstein András, Reich András. Dr Bárdos Imre lelkes zárószavával ért véget a felemelő ünnepegy. — Dr Markovits Igátné.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Junius 23-án Clujon gyűlésezik az alkotmányos front

Mihalache és Titulescu ismételt tanácskozásai Marinescu rádióbeszédével kapcsolatban

Bucuresti, junius 13. (Az Uj Kelet tud.) Lapjelentések szerint a nemzeti parasztpárt változatlanul napirenden akarja tartani a Marinescu-ügyet. A párt vezetői ismételten hangsúlyozzák, hogy távolról sem tekintik elégtételnek az írásbeli megdorgálást, amelyben a belügyminisztérium Marinescu ezredet részesítette. A nemzeti parasztpárt nem tűrheti, hogy kormányzó aktusait és politikai multját oly brutálisan sértgessék, mint ahogyan ezt *Marinescu* ezredes tette. A párt hétfői brasovi kongresszusán az ügygel behatóan fognak foglalkozni, a nemzeti parasztpárt szónokai. Közöttük lesz állítólag *Mamii* is, aki miután demonstratív távolartotta magát a párt-craiovai, chisineui és cernauti gyűléseiről, Brasovban ki akarja fejteni a Marinescu ezredes rádióbeszédével kapcsolatos véleményét, amelyhez bevezetéképpen jelentette ki az ujságírók előtt Marinescu ezredesre célozva, hogy „kutyából szalona nem lesz.”

Titulescu három találkozója Mihalacheval

A belpolitikai élet érdeklődésének középpontjában egyébként *Titulescunak* a pártvezetőknél tett látogatása áll. Különösképpen érdekesnek tartják, hogy a külügyminiszter rövid egymásutánban háromszor is alkalmat keresett arra, hogy Mihalacheval tanácskozzék. A Mihai Popovici meglátogatására Brasovba utazó Mihalache a sinaiai állomáson találkozott Titulescuvval. A Zorile szerint a külügyminiszter ezalkalommal fontos közléseket tett a nemzeti parasztpárt vezérének, aki telefonon továbbította *Mamii* Gyulához a külügyminiszter üzenetét. A jelek szerint ez a közlés birta rá Maniut arra, hogy résztvegyen a nemzeti parasztpárt brasovi kongresszusán. Mihalache Titulescutól azt kérte, hogy a külügyminiszter derítse ki, vajjon Gavriel Marinescu felsőbb fórumok előzetes hozzájárulásával tartotta-e meg rádióbeszédét. A harmadik Titulescu-Mihalache találkozás során főleg Marinescu ezredes ügyét beszélték meg. A fővárosi lapok szerint a beszédekből, amelyeket a nemzeti parasztpárt vezetői Brasovban fognak tartani, megállapítható lesz hogy ebben a kérdésben Titulescu teljes világosságot teremtett.

A Dimineata szerint Dinu Bratianu sora megkérdezte a liberális párt vezetőit és a kormány minisztereit, mi a véleménye az alkotmány módosításáról. A megkérdezett miniszterek közül egyesek határozottan a módosítás ellen foglaltak állást, rámutatva arra, hogy az ország jelenlegi nehézségei nem az alkotmányból származnak és a nyomasztó gazdasági kérdések nem lesznek megoldhatók az alkotmány szövegének módosítása által. Ezzel szemben az alkotmánymódosítás politikai agitációkat váltana ki és belső zavargásokra vezetne, amit az ország a mai körülmények között nem tudna súlyosabb megrázkódtatások nélkül elviselni. Mások úgy vélekednek, hogy az alkotmány módosítása lehetőleg elkerülendő, mert sem

Orvosok, mérnökök, gyárok!

Minden magyar, német, román, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepagenál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a hirdető. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagenától Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

a jelenlegi politikai helyzet, sem az általános gazdasági és szociális viszonyok nem teszik erre alkalmassá a légkört. Ha azonban a módosítás még sem volna elkerülhető, úgy kívánatosabb volna, ha ez a liberális párt égisze alatt menne végbe, semminthogy kalandor alakulatok kapjanak erre megbízást. A liberális párt azonban csak abban az esetben vállalja az alkotmány módosításának felelősségét, ha ebben a kérdésben sikerül előzetesen megállapodnia a nemzeti parasztpárttal. A két nagy kormányzó párt közötti megegyezés kizárná annak lehetőségét, hogy az alkotmány módosításának kérdése káros agitációk forrásává váljék.

A liberális pártban áll a harc

A liberális pártban belül egyébként változatlanul tart a feszültség, Dinu Bratianu hívei és a Tatarescu mögött álló H-csoport között. A H-csoport demonstratív banketten ünnepelte az iflvi prefektust és parlamentereket, akiket Niculescu Dorobantu, Dinu Bratianu sógora a tagozatból kizárt. E bankett végeztével azonban elhatározták, hogy üdvözlő táviratot menesztenek Dinu Bratianuhoz. Ismándi miniszter a H-csoport nevében felkereste

Dinu Bratianut és megkísérelte engedékenységre bírni a csoporttal szemben a liberális párt elnökét, ez azonban nem volt hajlandó a békülésre. A H-csoport számára ilyen körülmények között nem marad egyéb hátra, minthogy vagy aláveti magukat Dinu Bratianu intézkedéseinek, vagy pedig kilépnek a pártból és sorsukat Tatarescu sorsától teszik függővé.

Niculescu Dorobantu szenátor lakásán tegnap érkeztet volt, amelyen a legutóbbi kizárásokkal foglalkoztak. Niculescu Dorobantu javasolta, hogy vegyék fel újból a békéltető tárgyalások fonalát George Bratianuval. Most, amikor az alkotmány módosításáról beszélnek, ez a béke különösképpen aktuális volna és biztosítaná azt is, hogy a liberális párt elnökségében bekövetkező változások a párt hagyományainak megfelelően menjenek végbe.

Averescu a közös frontért

Bucuresti, junius 13. Averescu marsall pénteken a fővárosba érkezik és részvesz a néppárt vezetőségi ülésén. A Curentul szerint a marsall fel fogja keresni George Bratianut, hogy közösen állapodjanak meg a junius 23-án Clujon tartandó gyűlés programjában.

Az államtanács ülésére várva, hirtelen meghalt a francia igazságügyminiszter

Párizs, junius 13. Marconbes francia közoktatásiügyi miniszter az államtanács ülésére vacakozás közben váratlanul összeesett és meghalt. 58 éves volt. Embolia ölte meg. Az államtanács ülését a haláleset miatt elhalasztották.

A náci-gazdálkodás vége:

Devalorizálták a danzigi forintot

Óriási pánik a német szabad-városban. Növekedik a pesszimizmus. A devalorizáció miatt el fog hidegülni a vizony Lengyelország és a Harmadik Birodalom között

Schacht dr. megtagadta 5 millió márka kiutalását

Danzig, junius 13. A nemzeti szocialista vezetés alatt álló Danzig szabad városból szenzációs eseményt jelentenek: tegnap a danzigi forint árfolyama devalorizálást szenvedett. A devalorizáció óriási konsternációt keltett a lakosságban. A danzigi vezetők Németországhoz fordultak segítségért, ami azonban nem járt különösebb eredménnyel.

Jóértesült német körök tegnap este a danzigi helyzetet igen súlyosnak tekintették. Újabb események növelték a pesszimizmust, amit a forint devalorizálása okozott. Először is dr. Schacht német birodalmi bankormányzó érkezése, ami a danzigi lakosság kétségbeesett felhívására történt. Csak tegnap este jelentették be, hogy a forint devalorizálása azután történt meg, miután dr. Schacht kijelentette, hogy nem bocsáthat a danzigi kormány rendelkezésére ötmillió márkát, amit a birodalom havi szubvencióként nyújtott. A másik esemény az, hogy a Greasser szenátusi elnök által készített gazdasági programot nem lehet alkalmazni

Danzigban, a szabad városnak Lengyelországgal való kapcsolata miatt. Az a vélemény, hogy a helyzet rohamosan súlyosbodni fog, kedvezőtlen következményekkel járhat a birodalomnak Lengyelországgal való kapcsolataira.

„A Dolgozó Erec Jiszráél”. Ezzel a címmel jelent meg a Hitachduth Aviva-Barisszia legújabb közlönye a tg.-muresi ország-részicionista konferenciára. A lap nívós tartalmából a következő cikkeket emeljük ki: Kaszner Rezső: Tíz év nyersmérlege. David ben Gurion két beszéde a munkácionizmusról és a vallásosságról, valamint a Hasomer Hacaír tévedéseiről. A Hitachduth Aviva-Barisszia határozati javaslatai az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség XIV. konferenciájára. Interjú a hetvenöt éves Herzl Tiivadarral. Jozsef Sprinzaknak Baruch Habba. A város és a falu Palesztinában. Danzig Hillél: A nemzet halottai. Felhívás Erdély zsidó népéhez stb. A lap ára 3 lej példányonként.

Felakasztotta magát, mert rémképek üldözték

Timisoara, junius 13. (Az Uj Kelet tud.) Hónapokkal ezelőtt a szomszédos Timis községben Schummer István parasztagazda és családja között különös ellentétek merültek fel, amelyek sok gondot okoztak a község hatóságainak is. Schummer István állandóan öngyilkossággal fenyegetőzött és feljelentésekkel árasztotta el a hatóságokat apósa, Berg János községi bíró ellen. Schummer azt állította, hogy Berg János erőszakot követett el 12 éves kislányán, tehát saját unokáján. Berg kétségbeesetten védekezett a ráerőszakolt vád ellen. A vizsgálat során az elmeorvosok megállapították, hogy Schummer alighanem a faluban elterjedt pletykák hozták olyan idegállapotba, hogy hasonló vádakkal léphessen fel. Családja mindenáron igyekezett megnyugtanni Schummert, aki azonban tegnap felakasztotta magát. Mire ráakadtak, már halott volt. A faluban óriási megdöbbenést keltett a különös körülmények között elkövetett öngyilkosság.

A villanyvezetékhez ért és azonnal meghalt a 16 éves tanonc, az egyik timisoarai selyemgyárban

Timisoara, junius 13. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap a Hummer és Ney selyemgyárban tragikus szerencsétlenség történt. Délután 6 órakor Schurm Alajos 16 esztendőes tanonc meztelen felső testtel keverte a festékmasszát. Véletlenül a menyezetről lecsúsgó villanyzsinórhoz ért. A fiú, aki nedves talajon állott, azonnal összeesett és mire a mentők kiérkeztek, már halott volt. A tanonc szülei a gyárat tették felelőssé a szerencsétlenségért, mert szerintük a munkavezetők nem figyelmeztették, hogy a lecsúsgó villanyvezeték veszélyt jelenthet. A rendőrség bevezette a nyomozást és annak befejeztéig a műhelyt lepecsételték.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Ney gyárigazgatóval, aki kijelentette, hogy a megdöbbentő eseményért a gyár nem tehető felelőssé. A munkavezetők minden esetben figyelmeztették a tanoncokat a veszedelmes helyzetekre. A szerencsétlenség annál is érthetlenebb, mert a villanyvezeték egyszerű csüngőlámpához vezetett és erre természetesen senkit sem kellett figyelmeztetni. A nyomozásnak kötelessége megállapítani, miért volt a vezetékben halált okozó erős áram.

LEGUJABB SPORT

Testnevelési államtitkárságot létesítenek Bucurestiben

Bucuresti, junius 13. A Gazeta Sporturilor jelentése szerint a jelenlegi kormány terve vette, hogy a sportügyek legfőbb ellenőrzése és irányítása szempontjából testnevelési államtitkárságot létesít. A testnevelési államtitkárság hatáskörébe tartoznak a nemzetközi sportesemények engedélyezése is. A hír sportkörökben osztatlan örömet keltett, mert az államtitkárság létesítéséből Románia fellendülésben levő sportéletének értékelését látják.

A prágai DFC csapata a jövő héten négy mérkőzést játszik Bucurestiben: vasárnap délután Bucuresti válogatottjával, hétfőn este az Unirea Tricolorral, szerdán este a Venus-szal, pénteken este pedig a Ripensia kombináltjával találkozik a jóképességű cseh futbalcsapat.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURÁT

Argetoianu is...

Argetoianu külön világi életben szerepet vitt

Dusgadzag, rendkívül delkező és fölényesen a régi bojárok passzió, érvényesítési vágya vez Argetoianu nemesak kus is.

Hajmeresztő egyszerű összes pártokon, amíg az egyedüli hozzáláló szianu-pártot.

Cinizmusa néhol a br nyira felülől kezelte a magóg harci eszközeit, rasztpárti jelszavak di nem átalította kijelenté. „A román parasztnak e szagos a lába”.

Mindezt abból az al fel, hogy Argetoianu, a kodó fej és szabad sz nyosság“ hívei közé.

Jellemző a jobboldali hogy ez alól még a volt tudta kivonni magát.

Az uj argetoianista hogy „az utóbbi időben adatokra való tekintettel hoz, hogy rendkívüli in sek az egyensúlynak a való helyreállítása érdek mi törvény a mi legsze litálásának kezdetét ké clegendő. Minél sürgőse iskolákra és a szabad bejutás szabályozása to

Miután Mihalache ko must prédikál és Arget ták közé, az igazi dem Unian maradt.

Ó pedig és pártja is hoz, semminthogy erejü azt az áramlatot, amely folyamatban van.

Kinai tragédia

Kína sírásója, a japán hada, gyorsított menetb város: Peking felé, ar

tegnap bombavető japár meg, hogy békés lakó viseljenek.

Egy ősi, talán legős tragédiája teljesedik be offenzívával. Az egymai nái tábornokok széthuzá kinai tradicionalizmus nem bizonyultak összet lenkezőleg: pár évszáz örölték ennek a hatalm erejét.

A japán imperializma Kína gyengéjét és ezt A többszázmillió kínai millió japán nép jász ami annak a bizonyúság számbeli nagysága v döntő abban a nagy v nemzetek és világnézet egymás ellen, hanem összeforrasztó erők, am dékai szolgálatában Ja külöz.

A harc kimenetele ne menetileg Kína el fog lötlen küzdelemben, an teszka technikai fölény vel kell megvívnia. hogy a japán imperia tartósan fogja-e tudni olyan teületen, amelyne izzó gyűlöletet táplál e kingi kormányt végül ríteni, hogy drákói kéz nai tábornokok korrup

A kínai tragédia azo nak Kínának, hanem E okulására szolgálhat. K álpacifizmus bomlaszto

OPERA MOZGÓ-ban a GARBO-filmnél MINDEN NAP este 11 órakor RENDKIVÜLI ELŐADÁS

